

dpm

drámapedagógiai magazin · a magyar drámapedagógiai társaság periodikája

78. szám

dpm

drámapedagógiai magazin

a Magyar Drámapedagógiai Társaság periodikája 78. szám

ISSN 1588-0303 (online)

A kiadó címe: 2111 Szada,
Székely Bertalan u. 1/C

Postacím: 1022 Budapest,
Marczibányi tér 5/A

Telefon: (70) 3353959
honlap: www.dpm.drama.hu
e-mail: drama@drama.hu

Felelős szerkesztő:

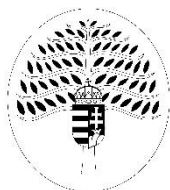
Kaposi László
telefon: (70) 3824670
e-mail: kaposi@drama.hu

**E számunk tartalmát
Jászay Tamás szerkesztette**

Felelős kiadó: az MDPT elnöke

Borító és belív grafikai terve:
Hevesi Andrea
Grafikai kivitelezés: Kaposi
Máté Gergely, Körömi Csenge

Támogató: A Drámapedagógiai
Magazin megjelenését a **Nem-
zeti Kulturális Alap** támogatja

Nemzeti
Kulturális
Alap

Számlaszámunk, amelyre az érdeklődők befizethetik a Magyar Drámapedagógiai Társaság tagdíját és amelyen támogatják a Drámapedagógiai Magazin megjelenését:

11701004-20065946

TARTALOM

<i>A felelős szerkesztő jegyzete</i> (KL)	2
<i>Észak-Alföldi RDT (Regionális Diákszínjátszó Találkozó) – Debrecen</i> Jászay Tamás	2
<i>Nyugat-Dunántúli RDT – Győr</i> Patonay Anita – Szivák-Tóth Viktor	7
<i>Dél-Dunántúli RDT – Pécs</i> Lipták Ildikó	12
<i>Közép-Magyarországi RDT – KIMI</i> Kelemen Kristóf	17
<i>Közép-Magyarországi RDT – NNÁ</i> Kiss Gabriella	22

<i>Észak-Magyarországi RDT – Miskolc</i> Fekete Anikó	25
<i>Közép-Magyarországi RDT – Aba</i> Balla Richie	27
<i>Dél-Alföldi RDT – Szeged</i> Sziládi Hajna	30
<i>Észak-Alföldi RDT – Nyíregyháza</i> Jászay Tamás	33
<i>Online régió</i> Tóth Zoltán	36
<i>VI. Országos Diákszínházi Fesztivál</i> – A szekció, Győr Jászay Tamás	39
<i>VI. Országos Diákszínházi Fesztivál</i> – B szekció, Győr Kaposi László	43

A borítón:

A2/észkiárat, Fanat!k, rendező: Szabó Márk József

Fotó: Fenesi Bianka

A felelős szerkesztő jegyzete

Kissé önző megközelítésnek tűnhet (nem az), ha a diákszínjátszást a drámapedagógia módszereinek egyik fontos alkalmazási területként jelöljük meg. A klasszikus, ismert hazai megközelítés kettéválasztja a gyerekek és a fiatalok színjátékát: az általános iskolai korcsoportokhoz tartozók (a régi nyolcosztályosban gondolkodva) a gyermekszínjátékosok közé soroltatnak, míg a középiskolások (ismét csak egy valamikori régi középiskolai rendre építve) a diákszínjátékosokhoz. Külön civil szervezet kezeli az egyes életkori csoportokhoz tartozók szakmai programjait, képzéseit, bemutatkozási lehetőségeit, táboraikat stb. A szaksajtó talán kivételnek tekinthető, erre bizonyíték a Drámapedagógiai Magazin jó néhány száma, az is, amit éppen most néz a kedves olvasó. Lapunk vállalt feladatai közé tartozik (sok más mellett) hírt adni a diákszínjátszás nagyobb eseményeiről is.

Hadd említsük meg, és nem zárójelben, hogy nagy múltú, a gyermek- és a diákszínjátszás esetében is 30 évnél régebbi, fontos és minőségi munkát végző civil szerveződésekéről van szó. Olyan egyesületekről, melyek vagyon, állásban lévő dolgozó, állandó költségvetési vagy helyi támogatás, állandó szponzor nélkül működnek, amelyek minden évben minden fillérért pályáznak, ráadásul itthon, Magyarországon teszik ezt, az egyre szűkülő anyagi lehetőségek megszerzéséért vagy megteremtéséért.

És igaz van azoknak, akik ezt a közös alapokról induló, de szétágazó gyakorlatot kidolgozták és működtették: bár még életkori átfedés is lehet a két korcsoport között, azt is tudjuk, hogy nincs nagy különbség egy 14-15 éves általános iskolás és egy 14-15 éves középiskolás között, de akkor is két szakterületről beszélhetünk, markáns különbségekkel.

Nos, a Drámapedagógiai Magazin 77. és 78. száma a diákszínjátszás 2023-as és 24-es nagy eseményeiről, szakmai programjairól számol be. Nem tudtuk volna ezt megtenni (ilyen alapos-sággal, mindenre kiterjedő figyelemmel, szakértői gondoskodással biztos, hogy nem) *Jászay Tamás* munkája nélkül: mindkét említett számunk tartalmának előkészítése az ő érdeme. Köszönet érte.

Észak-Alföldi Regionális Diákszínjátszó Találkozó Debrecen, 2024. április 5.

Jászay Tamás

Várhalmi Ilona, Cila néni emlékére

Közel két évtizede járok Debrecenbe diákszínjátékosokat zsűrizni, de az idej volt az első olyan év, amikor színjátékos generációk emblemikus ki- és felnevelőjével, Cila nénivel sem szervezői, sem nézői, sem a zsűrit pátyoló minőségében nem találkozhattam. A hiányt nem pótolta, némileg mégis ellensúlyozta a cívisvárosba tartó vonatúton kapott hír, miszerint Cila néni élete párja, a Csokonai Színház Kossuth-díjas művésze, és nem melleleg az Ady Gimnázium jeles tanára, **Csikos Sándor** a nemzet színésze lett. A szikrázó napfény és a szürkés árnyék kiegyensúlyoz

és feltételezi egymást, és ez így volt azon az inspiráló, sűrű, élménygazdag napon is, amit az Adyban tölthettünk zsűritársammal, az iskola egykori tanulóival, **Földeáki Nóra** színművészeszel, ahol hét előadást néztünk és véleményeztünk. A hagyományt ápolni, tovább vinni muszáj: **Bagossi Edit** odaadó szervezői munkájának köszönhetően a találkozó idén is magas színvonalon valósult meg.

Kezdjük a „kicsikkel”: az **Ady 10.D** osztálya **Lakó Zsigmonddal** dolgozott Erich Kästner klasszikus gyerekregénye, az *Emil és a detektívek* nyomán. Megmutatkozott itt a diákszínház számos erénye és sok hiányossága, így például a nagy csoportlétszámból adódó kényszermegoldások, a pedagógiai célokat a művészi szempontoknál előbbre tartó, túlságosan engedékeny rendezői-csoportvezetői magatartás. Mielőtt valaki félreért: mindezeket nem hibaként rovom fel, csupán regisztrálom őket, mivel az összhatást jelentősen befolyásolták. A menet közben kissé elfelejtett kerettörténet szerint az ihlet és a narrátor feltűnik a motiváció híján lévő író(nő) életében, hogy együtt hozzák össze, amit a színpadon látunk. A szöveg régies zamata miatt az előadást szelíd ódonság lengi be, ami feszültségben áll azzal, hogy a történet a játzókkal egyező korú fiatalokról szól. Akik lelkesebben, energikusabban abszolválhatnak a rájuk mért feladatokat, kivételt talán csak **Szolnoki Anikó Míra** cserfes, tűzről pattant Kiskeddje jelent. A cselekmény hosszadalmas, részletező elmesélése (jusson értelmezhető szerep minden fellépőnek) és megmutatása (valójában ez a baj) ballasztként nehezedik az alpanyagra.

Felsőbb osztályba lépünk: a **11.D** osztály két, gyökeresen máshonnan és máshogyan fogalmazó produkcióval is jelen volt. A **Kiss Gergely Máté** rendezte *Szeleburdiak* szabad *Karnyóné*-adaptáció. A nézőnek – hasonlóan a később bemutatandó *Liliomfi*-adaptációhoz, úgy látszik, ez a klasszikus magyar drámák diákszínházi sorsa – már a nyitóképben memorizálnia kellene, hogy ki kit fog játszani, végül aztán a markáns kellékek azonosítják be a szerepszöveg játékosait. Kétségkívül mozgalmas és lendületes, amit látunk, és mutogathatunk Csokonaira, mégis pedagógiai kérdéseket vet fel az indokolatlan nemcserék egy része. A másfél tucat játzóból kevesnek lesz arca, inkább csak loholunk egyik jelenettől a másikig, hogy végre a történet végére érjünk, amiben a rossz ízléssel válogatott zenei bejátszásoknak is komoly szerepe van. Ezek miatt is gyönyörű, amikor **Ács Panna** Karnyónéja és az őt körülvevő hétfős lánykar hirtelen megállítja az időt, mi meg rádöbbenünk: jé, ennek a nőnek tragédiája van. **Holló Emma** nagyhangú Samuja mindig innen marad a ripacséria határán, érzékeltetve a fiú magányát is az örült forgatagban.

Mintha egy másik, érettebb és gondolkodó csapatot láttunk volna a Vojtina Bábszínház nagy színpadán, holott jórészt ugyanazok a játzók: a 11.D osztállyal kísérleti jelleggel működött együtt **Láposi Terka** és **Baditz Dávid**. Igen, végre megjelent a báb az Ady falain belül, és próbálom jó hangosan mondani-kérni, hogy feltétlenül legyen folytatás! A nap előadásai közül ez, *A hívott szám nem kapcsolható...* című, *Performatív kísérletek* alcímmel/műfajjal ellátott bemutató egészen más ambíciókkal készült, mint bármely másik: a fiatalok kiváló szakemberek féltő odafigyelése révén ismerhették meg és gyakorolhatták a bábnyelvet professzionális színházi körülmények között. A derengő fények, a diszkrét zene megágyaz a csodás összhangban lebonyolított játéknak: ízlés és mérték nem engedi giccsbe hajlani a látottakat. Mozgás és gesztus alapú etüdöket látunk, amiket a látványos nyitányban és az összekötő jelenetekben monolit tömegként megjelenő farmeres, mélyen a szembe húzott feketekapucnis felsőket viselő csapatból kiváló, hirtelen felfénylő arcú játzó abszolválnak. A kommunikáció képtelenségéről szólnak a rövid jelenetek, legyen szó szülő és gyerek vagy nő és férfi konfliktusáról. Szigorúan

következetes a formanyelv, a felhasznált tárgyak, kellékek csomagolópapírtól takarófólián át babzsáig engedelmesen projektálják a játszó gondolatait. Ugyanis, ha van, akkor a *gondolat* látszik a színész arcán: komoly teljesítmény, figyelemre érdemes kísérlet.

Az Adyban komoly hagyománya van a diákrendezéseknek: **Bolla Bence József** nevét tavaly megjegyeztem (*A salemi boszorkányokja* akkor továbbjutott az országos fesztiválra), most két, nagyon más, mégis hasonlóan tudatos és elmélyült munkával volt jelen. Rosanne Clarteda *Albérleti színjátéka* a rágósabb falat a kettőből, minden értelemben az. A *Színház* című folyóirat 2005. áprilisi mellékleteként megjelent szöveg valódi szerzője **Szabó Máté** (egykori adys...), aki színészei improvizációi nyomán írta a drámát. Merész választás, de a hat fiatal fölényesen elbír vele. Túl hosszú ez közel másfél órában, de ez nem a színészeken múlik: a „nemtörténést”, a „semmikülönöst”, szóval a suta, elveszett hétköznapi létezését kell megeleveníteniük és érdekessé tenniük, ami idősebb pályatársakon is rendre kifog. Fura, örvényszerű albérletben vagyunk, ki- és beköltözők, folyton jelenlévők és alkalmilag feltűnők inkább kínos vigyorra, mint önfeledt kacagásra készítő haláltáncra ez. (Az én ízlésemhez kicsit túlzó mennyiségű jövemenéssel, le-föl mászkálással, ajtó-ablak nyitogatással, pedig ezek tagolják, ritmizálják a darabot és a teret.) Sok a titok, még több a kérdés, ki kivel, mikor és miért, de főleg miért nem? Álomban és valóságban beszélnek el egymás mellett a szereplők – emeljük ki **Barankai Rékát**, **Palotai Rékát**, **Pusztai Mórt** koncentrált jelenlétükért –, de ez csak a kulcsin, a lényeg a hat fiatal közötti összhang, figyelem, kíváncsiság és bátorság. Ami nagyot léphetne előre, ha a szöveg fölös elemeitől megszabadulnának.

Bezzeg könnyebben csúszik a *Közjáték (Szünetben Liliomfi-morzsákkal)* a színházba felhőtlen szórakozásért járó nézőnek! Az Ady udvarán vagyunk, aminek jelentős részét bejártssza a válogatott trupp. Ez utóbbit értsük szó szerint: a rendező Bolla Bence József a különböző évfolyamokból castingolt bemutatójára, ami eleve új alapállást biztosít a játéknak, a játszó között meg másfajta dinamikát hoz létre. A cím kissé megtévesztő, hiszen Szigligeti Ede klasszikus, pályakezdő színjátszó számára penzumként is olvasható darabján tisztességgel végigmegyünk, felütve a színházról szóló színházat metajelenetecskékkel és gegekkel. A pörgős kint és bent játékok, az adekvát élőzene, a közönség szelíd és értő vegzálása igazi, színes-szagos színházi élményt garantál. *A lónak vélt menyasszony* című vásárikomédia-jelenet résmentesen illeszkedik a nagy egészhez. Csapat- és egyéni játékosok egymásra figyelését teszi próbára a szimultán akciók sora a kissé túlságosan szétszórt térben, de ez nem panasz, hiszen bemutatót láttunk: az eredmény önmagában meggyőző és imponáló, nem pedig *ahhoz képest*, hogy a produkció először találkozott közönséggel. Kedvenceim a *duellálások*: már-már Monty Pythont idéző abszurd komolysággal és szórakoztatóan mondvacsinált indokokkal csapnak össze újra és újra a legkülönbözőbb karakterek. Akik közül néhány gazdájának a nevét is említeni kell: Ács Panni, Holló Emma, **Budai Bence**, Pusztai Mór és **Szegvári Ákos** alapemberek a gépezetben.

A debreceni RDT-ken hagyományosan az Ady előadásai alkotják a derékhadat, de a közismert helyi pedagógus, a pályáját idén lezáró **Várhidi Attila** is rendszeres vendég: hogy a **Főnix Diákszínpad** újból szárnyra kap-e nyugállományba vonulásával, az a holnap kérdése. Roger Vitrac ritkán játszott szürrealista komédiáját, a *Victor avagy a gyermekuralom* címűt – mint pályáján számos más szöveget – nem először rendezzi Várhidi. Erőteljes, markáns rendezői gondolkodás, precízen kiszámított színpadi működés jellemzi a mindig és mindenhol aktuális, mert az emberi hülyeségről szóló darab első felvonásának megvalósítását. Hét szereplő játszik nyolc elrajzolt karaktert, amik akkor kelnek életre, ha a játszó halálosan komolyan veszik őket. Az

akarnok Victort adó **Kiss Domonkos Mátyás** és a történeteivel hallgatóságát sírba kergető Antal szerepében **Horogh Barnabás** kiemelkedik a csapatból. Tisztában vagyok vele, hogy a Várhidi Attila követte színházideál, vagyis annak a diákszínjátszókkal megvalósuló formája megosztó, magam is kétlelkű vagyok azzal kapcsolatban, hogy a diákszínpadi eszméhez (ha egyáltalán létezik egységes idea) mennyire fekszik közel a kiszámított, központilag diktált hatásmechanizmussal működő produkció. Kérdés maradt számomra, a játszóknak mi a személyes kapcsolódásuk a nehéz anyaghoz – amiben viszont egészen biztos vagyok, az az, hogy nyílt színen, a nézőktől karnyújtásnyira nem törünk szét egy nehéz üvegvezét úgy, hogy utána előadáshosszat a szilánkok között járkálnak a játszóknak.

Az országos fesztiválra idén **Gelányi Bence** előadását, a *Részegeket* javasoltuk továbbjutásra. Ivan Viripajev kőszínházak repertoárján egyre többször feltűnő darabja nem kedvencem: a szöveg rossz pillanataiban terjengős konyhafilozofálásra emlékeztet a maga alkoholban pácolt istenkeresésével. A tizenégy játszó Gelányival közösen lenyűgöző munkát végzett a textussal is, amikor szigorúan egyórásra húzták azt, engedve koncentrálni magukat és a nézőket a lényegre. A végzős, **12.D** osztály által maga elé állított feladat elképesztően nehéz: ahelyett, hogy a részegség különböző stációinak mindig kínos színpadi megjelenítésével hosszan bíbelődne, méla unalomra készítette a szigorú kritikust, az illuminált állapotot adottnak veszik, és helyette a szélsőséges érzelmi állapotok kimunkálásán dolgoznak. Erős koncentrációt követel színésztől és nézőtől egyaránt, hogy a minimalista, lényegre törő szcenírozásban együtt menjen a feketét feketével variáló jelmezekben bújó játszókkal, meg az őket körülvevő sötét, arctalan démonokkal. Gelányi Bence rendezői-csoportvezetői tevékenységének, több előadását látva, megállapítható néhány alapvonása: a szinte láthatatlan, diszkrét rendezői jelenlét, a látványos külsőségek helyett a belső folyamatok megélésére koncentráló megközelítés, a teremben lévők mindegyikének érzékeit-érzelmeit igénybe vevő fogalmazásmód rokonszenves, a fiatal játszóknak érzéseit, élményeit, nyelvét jól értő pedagógusi krédót körvonalaznak. És ennél nem is kívánhatunk többet.

A TALÁLKOZÓ DÍJAI

Zsúri: Földeáki Nóra, Jászay Tamás

Arany minősítés

Csoportnév: Ady 12.D

Csoportvezető-rendező: Gelányi Bence

Előadás címe: Ivan Viripajev: *Részegek – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportnév: Ady nagy BB

Előadás címe: *Közjáték (szüneteiben Liliomfi-morzsákkal)*

Csoportvezető-rendező: Bolla Bence József

Csoportnév: Főnix Diákszínpad

Előadás címe: Roger Vitrac: *Victor avagy a gyermekuralom*

Csoportvezető-rendező: Várhidi Attila

Ezüst minősítés

Csoportnév: Ady 11.D

Előadás címe: *A hívott szám nem kapcsolható*

Csoportvezető-rendező: Láposi Terka – Baditz Dávid

Csoportnév: Ady kis BB

Előadás címe: Rosanna Clarteda: *Albérleti színjáték (Te szoktál álmodni?)*

Csoportvezető-rendező: Bolla Bence József

Bronz minősítés

Csoportnév: Ady 11.D

Előadás címe: Csokonai V.M. – Kiss Gergely Máté: *Szeleburdiak*

Csoportvezető-rendező: Kiss Gergely Máté

Csoportnév: Ady 10.D

Előadás címe: Erich Kästner: *Emil és a detektívek*

Csoportvezető-rendező: Lakó Zsigmond

Különdíjak

- Rendezői különdíj: Gelányi Bence (*Részegek*); Bolla Bence József (*Közjáték, Albérleti színjáték*)
- Különdíj az Ady 11.D osztálynak a közösségépítésért (*A hívott szám nem kapcsolható*)
- Legjobb női alakítás különdíja: Palotai Réka (*Közjáték, Albérleti színjáték, Részegek*)
- Legjobb férfi alakítás különdíja: Pusztai Mór (*Közjáték, Albérleti színjáték, Részegek*)

Színészi különdíj

- Ács Panni (*Közjáték, Szeleburdiak*)
- Budai Bence (*Közjáték*)
- Holló Emma (*Közjáték, Szeleburdiak*)
- Szolnoki Anikó Míra (*Emil és a detektívek*)
- Barankai Réka (*Közjáték, Albérleti színjáték, Részegek*)
- Kiss Domonkos Mátyás (*Victor avagy a gyermekuralom*)
- Horogh Barnabás (*Victor avagy a gyermekuralom*)
- Szegvári Ákos (*Közjáték, Részegek*)

Nyugat-Dunántúli Regionális Diákszínház Találkozó

Győr, 2024. április 20-21.

Játékbátorság

Patonay Anita – Szivák-Tóth Viktor

A zsűri egybehangzó véleménye, hogy a 2024-es győri RDT egységesen magas színvonalú találkozó volt, melyet a „játékbátorság” jelzővel lehet legjobban leírni. Ez egyaránt vonatkozik a fékezhetetlen játékkedvű debütálásokra, a személyes játék őszinte vállalására, a saját közlendő nyílt megosztására, a megszokott mintázatok játékos felfüggesztésére. Csupa olyan színpadi pillanattól állt össze a két nap, melyek mögül sosem hiányzott a gondolat, a közösség és az alkotói szándék.

A sort az **Ádám Jenő ÁMK és a Soltis Lajos Színház** közös csoportja nyitotta meg *Apostol* című előadásával, mely Petőfi elbeszélő költeményét sűrítette egyórányi színpadi játékba. Néhány dobogó, egy cajon, egy folyamatosan változó paraván szolgált a közösségi kreativitás térbeli alapanyagául, melyet a belülről generált hangkulissza tett teljessé. Az utóbbihoz használt hangvezérlő önmagában is jelentéssűrítő és -sokszorozó motívummá vált. Egyetlen központi szereplő köré épülő történetet láttunk, melyben a többi játészó – a jól megtalált keretnek köszönhetően – egyaránt képviselte a főhős belső vívódásait, meghasonlott személyiségének szövegeit, vagy épp emlékképeinek kivetüléseit, melyek során a közösség, a nép, a sors és a művészet csapott össze Szilveszter vátesztudatával. Szilveszter számára nemcsak a történet utolsó állomása a börtön, az őt körülvevő társadalom is azzá válik végül, ahogy az előadás számára is ez a kerethelyszín. Nem meglepő az erősen pesszimista állítás a zárlatban: „Érett gyümölcs vagy Föld. Lehullanod kell.”

A **JátsszaMa Diákstúdió** *Egypercesek* című produkciójában Örkény István szövegei olyan színpadi formát kaptak, mely egyértelműen kortárs szellemi párbeszédbe emelte azokat, miközben a szövegek és a szerző iránti tisztelet sem csorbult. Az egységes, letisztult játékstílus, az erős egyéni alakításokból szőtt sokszólamúság mellett a szerkesztési bravúrok révén a színpadi pillanatképekből valódi színház született. A dramaturgiai ív pontos végiggondoltsága, az ismétlődő motívumok, egyes történetek megszakítása, illetve folytatásos integrálása az előadás menetébe hatásos, jól megtalált színpadi kellékekkel egészült ki. A legnagyobb erény azonban a mozgásszínházi formanyelv beemeléséből született, melynek révén nemcsak az egyén hányattatásai, de az őt körülvevő közeg sorsa is átélhetővé vált. A 20. századi groteszk pedig finom 21. századi iróniával párosulva talált utat a közönséghez.

A **CommEnt** csoport előadása a közvetlen személyesség olyan erejével szólalt meg, mintha csak saját élményeiket osztották volna meg a játészók a nézőkkel, nem pedig Bodor Panna *A hisztérika* című drámáját vinnék színre. Mintha csak a csoportra íródott volna az eredetileg három színésszel bemutatott darab. Janka1 és Janka2 színpadi megsokszorozódása az eredeti szöveg koncepcióját úgy erősítette fel, hogy a Thomas Mann-i szanatóriumot közösségi rezervátummá alakította, számtalan egyéni megszólalással népesítve be a kongó magányt, mely hatásos

záróképben oldódott fel. A nyitányban felhangzó zenét a Nem Jankák szerepét játszó kommentje kíséri: „Ez csak felvétel. Illúzió.” Ugyanő a zárlatban szól ki a nézőkhöz: „Ez egy előadás. Nincs Janka. Mégis látjuk.” Ebben a keretben minden erőlködés nélkül teremtődött meg az a költői tér-idő, amelyben a társtalanság – közösség, abnormalitás – elfogadás, diagnózis – önismeret (a sor szabadon folytatható) dichotómiája hol egymásnak feszülő, hol egymásban feloldódó szílamok szimfóniájává állt össze.

A **Kicsi Arrabona** komoly vállalással debütált a diákszínházi találkozón. Hosszas keresgélés és fontolgatás után úgy döntöttek, Janne Teller *Semmi* című regényét adaptálják nemcsak a színpadra, hanem saját közösségükre is. Az előadás jól érzékelhetően két „felvonásra” tagolódott, az elsőben a színre vitt osztály életét ismerhettük meg, mely főként improvizációkra épült, és üdítően életszerű hitelességgel szólt a fiúk és lányok egymástól elkülönülő, de olykor már a kapcsolódási lehetőségeket kereső csoportjairól, a nemi szerepekhez igazodó társas játékszabályokról, a saját értékrend küzdelmes kereséséről. Az előadás második fele már a regény dramaturgiai sűrítésére koncentrált. Az anyag brutalitásából származó kihívásokat kiváló ízléssel és jól megtalált színpadi jelrendszerrel szelídítette meg a csapat és **Szabó Gergely** csoportvezető-rendező. A koncepció nemcsak végiggondolt, de minden pillanatban a játszókat támogató is volt, ennek egyik központi eleme, hogy a Pierre Anton helyébe kerülő Ábel nem jelenik meg a színen, a másik a belső fényforrásként használt elemlámpák szerepe, mely képes volt érzéketlensé tenni, hogyan szűkül a közösség, és annak öngerjesztő hergelődésében az egyén figyelme egyetlen ügyre, melynek fontosságában vakon hisznek.

Remek találat volt a **Fókusz** csoporttól **Moskát Anita** novellája, melyből *Gumicukorszív* címmel készítették színpadi adaptációt a szlovákiai diákszínházi találkozóra. Annyira jól sikerült a találkozás az anyaggal, hogy egy év után nemcsak a győri RDT-re hozták el, hanem elhatározták, hogy tantermekben is játsszák. Mindez nem rendezői nyomás megnyilvánulása – a szándék a játszó elhivatottságából született, melynek kapcsán egy új drámapedagógus generáció kineveléséért is köszönet illeti **Kuklis Katalin** csoportvezető-rendezőt. Erős alakítások, letisztult játék, minimális eszközök – asztal, székek, looper – és főként őszinte közlésvágy, provokatívan elgondolkodtató kérdésfelvetés jellemzi az előadást. A történetet nevezhetnénk disztópiának, ha nem lenne sokkal inkább reális jövőkép, ahol a szülő-gyerek kapcsolat problémái könnyedén terelődhetnek jogi útra, az elvesztett szeretteket pedig mesterséges intelligencia helyettesítheti. A koncepció egyik legerősebb megoldása, hogy a látható szereplők és a láthatatlan „szellem” mellett megjelenik egy metaforikus figura is, hatásosan sűrítve magába mindazt, amiről a többiek lemondanak, amit elnyomnak, amit elveszteni látszanak, amit nem képesek meglatni.

A **JátsszMa Stúdió** előadásával a szombathelyi műhely újabb csoportját, és Janne Teller *Semmi*jének újabb feldolgozását láthattuk, ezúttal *FDH* címmel. Alaposan végiggondolt és aprólékosan kidolgozott rendezői koncepcióban keltik életre a történetet a játszó, akik prózában, mozgásetűdőkben is megmutathatják sokoldalú képzettségüket, mindezt alázatos csapatmunkával valósítják meg, miközben mindenkinek jut erős egyéni alakítás-lehetőség, mellyel maximálisan élnek is – nem minden manírtól mentesen. Az utóbbi ezúttal nem kritika, hiszen az előadás keretjátéka szerint egy színi stúdióból száll ki Pierre Anton, egy olyan közösség életéből, melyben mindenki bizonyítani szeretne, egyszerre akar tökéletesnek és különlegesnek látszani. A közösségben pedig már eleve ott vannak a rivalizáció okozta törésvonalak, itt mindenki mindig játszik, akkor is, ha nincs épp színpadon. Ez a keret egyszerre teszi evidensen érthetővé,

hogy miért lázad fel Pierre Anton, hogy miért reagálnak rá olyan hevesen a társai, akik megkérdőjelezve érzik mindazt, amiért fanatikusan küzdenek, hogyan fordulhat át az értékek keresése egy egymás ellen irányuló bosszúhadjárattá. A színház a színházban konvenció ezúttal tartalmas reflexiót teremt Pierre Anton gondolataira is, aki számonkéri a világot azért, mert minden csak olyan benne, mintha.

A második nap a **Funfact!** csoport *Freak* című előadásával kezdődött. Sokat ígérő játék indította a történetet. Két barát választós játékot játszik: kutya vagy macska, karrier vagy család... A játékos felütés után a történetnek hirtelen lett egy állítása: „Fura ez a világ. Nincs olyan, hogy normális.” Ez a gondolat jelölte ki végül a cselekmény keretét és a szereplők tulajdonságait. Nagyon részletesen végiggondolt figurák jelentek meg a színpadon, jól kidolgozott karakterekkel találkozhattunk, ám valahogy a színházi helyzetek nem tudtak igazán kibontakozni, talán épp a szerepek erős felépítettsége miatt. A szereplők közül kitűnt egy játszó, aki úrlénynek gondolta magát, jelmeze is erre erősített rá, a furaság ellenére később megérthettük egy megéjtő, emberi vallomás során azt, hogy azért bújt az úrlény szerepébe, mert sokat bántották az iskolában. Az előadás során mindenki életében változás állt be: volt, aki rájött, hogy kibe szerelmes valójában, más rájött, hogy becsapják... Rendkívül szövevényes volt a történet, nagy figyelmet igényelt a szálak követése. Az előadás vége megütötte a nézőt, hiszen csalódott embereket láthattunk a színpadon, és bennünk motoszkálhatott a kérdés, hogy miért történt mindez? Az előadás a fiatalok problémáit, kusza élethelyzeteit, vágyait, kérdéseit állította fókuszba, hogy a nézők is ráláthassanak a bonyolult kapcsolódásokra.

Van a **Révai Miklós Gimnázium** színjátszói között egy hagyomány: a csapat az első előadása előtt választja meg a csoportnevet, így lett vasárnap a révais kezdő színjátszók neve: **Balkán szamarak**. A *Gyuri?* című előadást láthattuk tőlük, amit **Somfai Barbara** és **Sorbán Csaba** írt, és mutatott már be diákszínjátszókkal. A történet várakozás-dramaturgiára épített: Gyuri, a csapat jó barátja ma lesz 18 éves, és egy meglepetésbulival várták őt haza barátai. Gyuri nem jelent meg a történet során, ami rendkívül jó alaphelyzetet teremtett, de az nem igazán derült ki, hogy Gyuri miért volt olyan fontos a barátok számára. Minden szereplő óriási játékkedvvel volt jelen. Erősen kitalált karakterekkel dolgoztak a fiatalok, de valamiért a színpadi helyzetek itt sem tudtak igazán kibontakozni. A várakozás egyre több konfliktust generált a barátok között. Mindenkiről kiderült egy titok, ami súlyosan érintette a jelenlévők kapcsolatait. Árulás, becsapás, megcsalás, lopás, vagyis nehezebbnél nehezebb konfliktusok, amelyek olyan helyzetkomikumra épültek, amelyeket kihívás eljátszani. Sziporkázó jelenlétek működtették az előadást és a fiatalok együttjátszásának öröme maximálisan megmutatkozott.

A **Nagy Arrabona** csoportja jelenleg négy főből álló csapata a *Bocs, hogy élek* című előadást mutatta meg vasárnap délelőtt. Az előadás története **Balássy Fanni** ifjúsági novelláiból állt össze. Erős képekkel, erős helyzetekkel és színvonalas színészi játékkal mesélt el a csapat egy felnőtté válás történetét. A finom, groteszk képek – például a szülészetet megjelenítő, gumi-kesztyű felhúzás, majd babaringatás, vagy a március 15-i megemlékezésen óriási kokárda nélküli megjelenés – olyan humort vittek a nézők közé, amely a sírva nevetés lehetőségét teremtette meg. Több jelenet stilizációra épített, melyek humorával feltétlenül lehetett menni, például amikor a szülők nem értették, hogy mi az a szabadbölcészet, és bár gyerekekük pályaválasztásához támogatóan álltak hozzá egy-egy térdsimogatással, az végül térdcsapássá változott. A születéstől eljutottunk a párválasztás jelenetig, ami a kényeztető etetéshelyzettől fejlődött a csalódottsággal teli párnaverésig. A „*Sosem kérsz bocsánatot!*” mondat elvitte a nézőket olyan lelki

mélységeig, amellyel szembesülni is nehéz mindenkinek. A dinamikaváltások, a fokozások, a ritmusok frappánsá tették a felnőttjátékot.

Szombathelyről érkezett a **Varieté** csoport a *Hamlet* című előadással. Virtuóz dramaturgiai megoldásokkal mesélték el Hamlet történetét, a dán királyfi megküzdéseire fókuszálva. Ezek megmutatását fehér ruhás lények segítették, akiknek jelenléte mind színészi, mind színházi értelemben komplexsége tette Hamlet történetét. Erős mozgáskultúrával rendelkező fiatalok sokféleképpen jelenítették meg az érzéseket, gondolatokat, viszonyokat, például Ophélia úgy járkel eleinte a színpadon, hogy apja kúszva a földön, belekapaszkodik a lábába, ezzel nehezítve lánya járását. A *Hamlet* erős képi világgal operált. Értően hangsúlyozott és jól elemzett szövegek hangoztak el. Ötletes megoldásokat találtak a fiatalok a történet azon részeinek megmutatására, amelyek dramaturgiailag fontosak, de az előadás szövetét nézve nem váltak hangsúlyossá, ilyen volt például a táblákkal és ismétlődő mozdulatokkal megjelölt egérfogó jelenet. Az előadás záró képe és záró gondolata, hogy „*Dánia börtön*”, elgondolkodtatja a nézőket, hogy ma egy fiatal számára még mi minden válhat börtönné.

Ezután a találkozó utolsó darabja, a *Kamaszszületőben* következett a **Kamaszszínpadtól**. A Sopronból érkező csoport olyan előadást hozott, amelyet osztályokhoz visznek iskolákba, hogy vezetőjük segítségével korosztályukkal körüljárják a kamaszlét nehézségeit. Rendkívül dinamikus előadást láthattunk. A fiatalok önazonosan és hitelesen jelenítették meg azokat a problémákat, melyek körülveszik őket. Könnyed színészi játékkal mesélték el a kamaszok által néha abszurdan megélt helyzeteket. A darab szituációinak alapját Linn Skåber *A szívem egy bezárt bódé* kamaszmonológjai adták. A monológokat rendkívül jól dramatizálta a csoport, igazán magukénak érezték a szerepeket, illetve helyzeteket. Könnyed, pontos, mély és ennek ellenére végtelenül humoros előadást láthattunk.

A TALÁLKOZÓ DÍJAI

Zsűri: Patonay Anita, Szivák-Tóth Viktor

Arany minősítés

Csoportnév: CommEnt

Előadás címe: *A hisztérika – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportvezető-rendező: Árvai Péter

Csoportnév: JátsszMa Stúdió

Előadás címe: *FDH – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportvezető-rendező: Szabó Róbert Endre

Csoportnév: Nagy Arrabona

Előadás címe: *Bocs, hogy élek!*

Csoportvezető-rendező: Balla Richie

Csoportnév: Kamaszszínpad

Előadás címe: *Kamaszszületőben*

Csoportvezető-rendező: Németh Ervin

Csoportnév: JátsszaMa Diákstúdió
Előadás címe: *Egypercesek*
Csoportvezető-rendező: Németh Gyöngyi

Ezüst minősítés

Csoportnév: Ádám Jenő ÁMK / Soltis Lajos Színház
Előadás címe: *Apostol*
Csoportvezető-rendező: Pesti Arnold

Csoportnév: Kicsi Arrabona
Előadás címe: *Semmi*
Csoportvezető-rendező: Szabó Gergely

Csoportnév: Fókusz Kamaraszínpad
Előadás címe: *Gumicukorszív*
Csoportvezető-rendező: Kuklis Katalin

Csoportnév: Varieté
Előadás címe: *Hamlet*
Csoportvezető-rendező: Horváth-Pintér Viktória

Bronz minősítés

Csoportnév: Funfact!
Előadás címe: *Freak*
Csoportvezető-rendező: Knausz Lizzie

Csoportnév: Balkán szamarak
Előadás címe: *Gyuri?*
Csoportvezető-rendező: Liszi-Horváth Dóra

Különdíjak

- Gondolatébresztő színpadi jelrendszerért: Varieté, *Hamlet*
- Egyedi színházi nyelvhasználatért: Nagy Arrabona, *Bocs, hogy élek!*
- A fékezhetetlen játékkedvért: Balkán szamarak, *Gyuri?*
- A közösségi dramaturgiáért: Funfact!, *Freak*
- Az elhivatottságért: Fókusz Kamaraszínpad, *Gumicukorszív*
- A hiteles közösség megformálásáért: Kicsi Arrabona, *Semmi*
- A kreatív atmoszféra megteremtéséért: Ádám Jenő ÁMK / Soltis Lajos Színház, *Apostol*
- Az egyedi színészi alakítások összjátékáért: JátsszaMa Diákstúdió, *Egypercesek*
- A személyes hangú történetmesélésért: Kamaszszínpad, *Kamaszszületőben*

Dél-Dunántúli Regionális Diákszínjátszó Találkozó

Pécs, 2024. április 22-23.

Lipták Ildikó

A2 Észkijárat: *Vahur*

Csoportvezető-rendező: Szabó Márk József

Az egyszerű, de elég nagy méretű, erős díszletben (néhány mozgatható fém kerítéselem határolja a teret) sétálgató kapucnis lányt látva a néző fejében elindul egy kemény sztori kicsapott vagy megszökött, vagy bármi más miatt periferián lévő kamaszokról. A lány első megszólalása azonban gyorsan helyreteszi az elszabaduló képzeletet: a helyszínről kiderül, hogy egy tipikus magyarországi gyepmesteri telepen vagyunk, a lány pedig egy az ott fogvatartott (gondozott) ebek közül. Hamarosan a történet ember főszereplőit is megismerjük, és erős történet bontakozik ki jogokról, felelősségről, szabadságról, kiszolgáltatottságról, elnyomásról.

Kodály 10: *Tatjana álma*

Csoportvezető-rendező: Gál Éva

A főszereplő szinte a szemünk láttára születik meg: a terhes anyuka épp egy zsúfolt bevásárlóközpontban harcol az akciós termékekért, amikor beindul a szülés. Innentől kezdve a főhős születésnapjai adják a történet dramaturgiai csomópontjait, évről évre haladva követhetjük a kis- majd nagylány felnövéstörténetét, a kissé hirtelen és váratlan lezárásig, a középiskola befejezése, pontosabban a felvételi napjáig. (Végül is: az alkotó diákok épp eddig a pontig látnak most el, ez foglalkoztatja őket, szóval az ő életük dramaturgiáját tekintve egyfajta végpont ez, ami majd egyszer mind egy új történet kezdete is lesz.) A főszereplőt minden jelenetben más játssza, a néző figyelmét ebben egy látványos fejdísz vezeti.

KiscicEck: *SZIT*

Csoportvezető-rendező: Hetesi Júlia, Komlóczy Zoltán

A promenád típusú előadás fő szervező elemét, a szimultán játszódó jelenetek között, tetszőleges sorrendben történő helyszínről helyszínre vándorlást a kényszer szülte. A diákok alig-alig próbáltak együtt, lopott időkből, az éppen ráérő két-három diák készített egy-egy jelenetet, amelyeknek laza szövetét a „leőweys diáknak lenni” élménycsomag adja. Pécs (és az ország) egyik kiemelkedő elit gimijébe járnak, most, az alkotó fiatalok interpretációja alapján, épp úgy kínálják számukra a társadalmi lecsúszás, mint a kiemelkedés esélyét. A megjelenített karakterek családi háttere nem feltétlenül megtartó erő, és a sztori összképe alapján az iskola sem jelent elég kapaszkodót a felnőtté válás rögzös útján.

Kodály 11-12: *Gravida*

Csoportvezető-rendező: Gál Éva

A *Hat hét* című magyar film is inspirálhatta volna azt a történetet, amit a Kodály tizedik évfolyamosai vittek színre. A történetvezetés és a színpadi megoldások alapján ugyanakkor egyértelmű, hogy nagyon is a fiatalok sajátja a sztori, még ha nem is feltétlenül *megettörtént* saját élmény. A kiskorúként teherbe esés lehetőségéről és a terhességmegszakítás kérdéseiről való elmélyült gondolkodás őszinte légkörben zajló, kifinomult pedagógiai eszközökkel létrehozott

diákszínjászó munka, ami – legyen így – a témát illetően akár védőháló, vagy a legjobb prevenciós sztori is lehet az alkotók (és a nézők) számára.

FX Dixi: *Virradat*

Csoportvezető-rendező: Szabó Márk József

Az alkotók érdeklődésén túl még mi minden inspirálhatja a színjászók témaválasztását? Például az a körülmény, hogy a szöveget ne kelljen egyeztetni a fenntartóval. A pantomim, a fizikai színház és a némajáték eszközeivel elmesélt, izgalmas képi világ kialakításával kísérletező kalandtörténetet néhány lány „meséli” el, és adja fel a leckét a nézőknek, hogy a verbalitáshoz szokott gondolkodásunkat megmozgassuk. A gesztusok és a mozgások a konkrét és a szimbolikus határán jártak, hol az egyik, hol a másik tolakodott előtérbe a vadregényes tájakon vándorló (menekülő?) figurák sorsát figyelemmel kísérve.

Müszki 12: *Ájlvájú – zenés helyzetgyakorlat*

Csoportvezető-rendezők: Józsa Richárd, Szabó Zsolt

A darab, amit egyes kőszínházak is műsorra tűznek manapság, gondolati szinten nem kínál sok megfejteni valót. Az viszont, ahogy a Müszki végzős osztálya, a vezető tanáraik támogatásával színre vitte, arról árulkodik, hogy a fiatalok nagyon magas szintű, a középiskolai tanulmányokon is túlmutató szakmai kompetenciák birtokában fogják maguk mögött hagyni a középiskolát. Ha megengedték volna maguknak, hogy a karaktereket és a szituációkat ne csak a mesteriségbeli tudásuk legjavával, hanem kamaszos látásmódjuk pimaszságával is meséljék el, szinte nem is tudnánk megfogalmazni hiányérzetet.

PiszJESZláv: *Csillagszemű*

Csoportvezető-rendező: Ákli Krisztián

Fantasztikusan izgalmas kísérlet arra, hogy az alkoholizmus problémájáról hogyan lehet népmesei világban, ismert mesei motívumokon keresztül mesélni. Sodró erejű, erős képekre épülő nyitány után kezdetét veszi a történet, amiben Apa és háromból két fia eltűnik, a legkisebb fiú pedig a nyomukba ered, hogy visszahozza őket a családba. A rendezői és játszó kreativitás és felfedezési vágy szinte határtalan, bár a fő problematikaként megjelölt kérdéskör kissé alulmarad a látványos színpadi akciókkal szemben.

Müszki 11: *Lobban Balázs balladája*

Csoportvezető-rendező: Szabó Zsolt

Fábián Péter drámaíró versenyre írott szövegét a lehető legjobb értelemben vett diákszínjászó hagyományok nyelvén szólaltatja meg az osztály és a rendező. A számos nyelvi leleménnyel és sok szellemességgel átitatott mű több tucat intertextuális szöveget és történeti elemet tartalmaz. Lobban Balázs egy – iskolai körülmények között – sikertelen fiatalember, aki magyartanára javaslatára nagy ívben kerüli az értelmiségi pályát. A sors úgy alakítja, hogy Balázs és a tanár szép és okos lánya egymásba szeretnek, és titkos kapcsolatot tartanak fenn, ami egészen a lánykérésig fajul. A darab minden előzmény nélkül olyan fordulattal zárul, ami a nézőt nem meglepi, hanem egyenesen pofán vágja: a lány azt hazudta szerelmének, hogy Düsseldorfban tanul, de kiderül, hogy mindvégig fogva tartotta őt az apja, és erőszakoskodott vele a házuk pincéjében. Nagy kár, hogy a történet hiányosságait nem oldották meg színpadi akciókkal.

A2 Észkijárat: *Fanatik***Csoportvezető-rendező: Szabó Márk József**

Slawomir Mrožek *Szerenád* című darabját az egyik diákszereplő ajánlotta a csoportvezető-rendező figyelmébe. A történetben egy róka érkezik (természetesen hátsó szándékkal) a baromfiudvarhoz, hogy tyúkot szerezzen magának. A kakas próbálja megóvni asszonyait a mézes-mázás udvarlótól, sok energiát fordít asszonyai megvédésére, végül saját maga esik bele a róka csapdájába. Majd' minden szereplőt egy-egy hangszer is kísér, azaz kísérik saját magukat vele – ebben lenne még bőven kiaknázható lehetőség. Izgalmas, hogy a szereplők hogyan nem játszószák túl a karaktereket, holott a szöveg és a szituációk bőven adnának alkalmat egy kis ripacszkodásra. Így azonban kimondottan „megyünk” minden egyes szereplővel, és furcsa mód bevonódunk a tanmeseszerű történetbe.

Kodály 9: *Pusztai jó szándék***Csoportvezető-rendező: Gál Éva**

A legifjabb kodályos diákok a legegyszerűbb tanítási drámás formákkal mesélnek arról, hogy mit gondolnak az ösztinteségről és a valóságról, és arról, hogy azok hogyan jelennek meg a legközelebbi szociális viszonyaikban: a barátokkal és a családtagokkal szemben. A kulcsszó a szerelem, ami szervezi-vezeti a figyelmünket. Milyen az, amikor (özvegy) anya és kamasz gyermekei egyszerre nyitnak a párkapcsolatok felé? Hogyan látják saját magukat, és mit gondolnak a szülő esetlen próbálkozásairól? Erről mesélnek a színjátszó karrierük legelején tartó kamaszok.

Sunseekers: *Hátunk mögött a surrogás***Csoportvezető-rendező: Hornok Máté**

A Müszi képzőművészet tagozatos, színjátszás iránt is érdeklődő diákjaival készítette az előadást a dráma- és magyartanár rendező. A csoport szándéka az volt, hogy egy kompetens apáról szóló történetet hozzanak létre. Érdekes fejlemény, hogy a sztori végül is egy *halott* apáról, azaz az élő apa hiányáról mesél. Versek és egyszerű, de feszültséggel teli családi élethelyzetek váltakozását látjuk, már amennyit a csaknem teljes sötétben, csupán néhány asztali kislámpával megvilágított színpadon láthatunk. A képzőművész-színjátszók izgalmas összművészeti kísérlete fényel, sötétséggel, irodalommal, drámával, zenével.

Színes Mímes: *Mi vagyunk***Csoportvezető-rendező: Kutnyánszkyne Bacskai Eszter**

A nyitó képen emberi testeket és szétszórt tárgyakat (bakancsokat) látunk: háborús csatatér benyomását kelti a színpad. A játzók korosztálya által jól ismert androidos játék sztorija alapján, a gyerekek improvizációból készült előadás az ember és az általa alkotott gép viszonyát vizsgálja. Az AI problematikája, az emberi autonómia és az emberség határának felfedezése nemcsak a téma aktualitása, hanem a diákok saját választásai és a feldolgozás során mutatott felelősségvállalásuk miatt is izgalmas és tanulságos volt.

Kodály Mozgásos: *Kreon***Csoportvezető-rendező: Gál Éva**

A Kodály Zoltán Gimnázium mozgásos csoportjának munkájában tizedik évfolyamtól vehetnek részt a színjátszós diákok. Az *Antigoné* fizikai színházi feldolgozásában ugyan maradnak értelmezési és dramaturgiai kérdések a történettel kapcsolatban, de jó lenne kideríteni, hogy mi **Gál Éva** titka, hogy heti egy tanóra alatt, az arra nem predesztinált fiatalokkal miképp lehet

létrehozni egy ilyen mozgásos előadást. Reméljük, rövidesen nemcsak a diákokkal, hanem a színjátszó-rendezői tanulmányokat folytató kollégáival is megosztja tudását.

GJG Színpad: *Elég!*

Csoportvezető-rendező: Báló Marianna

Felkavaró és megrázó, nagyon is aktuális témát választottak a szekszárdi diákok: az iskolai bullying és az arra adható legszélsőségesebb válasz, az öngyilkosság áll a darab középpontjában. Valós eseményeket idéznek fel, ahogyan azokat a sajtóhírekből ismerhetjük. Bár ezek a szövegek épp úgy működnek a színpadon, ahogyan a mindennapokban is megéljük (megrendítő, ugyanakkor nagyon távolinak tűnő, arctalan emberekről szólnak), a gyerekek által eljátszott jelenetek azt tűzik ki célul, hogy hús-vér karaktereket és igazi emberi szituációkat képzeljünk a szörnyű esetek mögé. Különösen azok a helyzetek foglalkoztatják a diákokat, amikor nem szélsőségesen rossz, elhanyagoló szülők vagy tanárok, illetve nem a legkegyetlenebb bántalmazó diákok állnak a háttérben, de a részvétlenség éppen elegendő ahhoz, hogy végtelenül magára maradjon vele a kamasz.

A TALÁLKOZÓ DÍJAI

Zsűri: Lipták Ildikó, Komáromi Sándor

Arany minősítés

Csoportnév: Müszi 12.

Csoportvezető-rendező: Józsa Richárd, Szabó Zsolt

Előadás címe: *Ájlávjú – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportnév: A2/észkiárat

Csoportvezető-rendező: Szabó Márk József

Előadás címe: *Fanatik – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportnév: Kodály Mozgásos

Csoportvezető-rendező: Gál Éva

Előadás címe: *Kreon - továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportnév: Kodály 11-12.

Csoportvezető-rendező: Gál Éva

Előadás címe: *Gravida*

Csoportnév: PiszJESZláv

Csoportvezető-rendező: Ákli Krisztián

Előadás címe: *Csillagszemű*

Csoportnév: Müszi 11.

Csoportvezető-rendező: Szabó Zsolt

Előadás címe: *Lobban Balázs balladája*

Csoportnév: GJG Színpad

Csoportvezető-rendező: Báló Marianna

Előadás címe: *Elég!*

Ezüst minősítés

Csoportnév: A2/éskijárat
Csoportvezető-rendező: Szabó Márk József
Előadás címe: *VAHUR*

Csoportnév: Színes Mímes
Csoportvezető-rendező: Kutnyánszkyne Bacskai Eszter
Előadás címe: *MI vagyunk*

Bronz minősítés

Csoportnév: Kodály 10.
Csoportvezető-rendező: Gál Éva
Előadás címe: *Tatjana álma*

Csoportnév: KiscicEck
Csoportvezető-rendezők: Hetesi Júlia, Komlóczy Zoltán
Előadás címe: *SzIT*

Csoportnév: FF Dixi
Csoportvezető-rendező: Szabó Márk József
Előadás címe: *Virradat*

Csoportnév: Kodály 9.
Csoportvezető-rendező: Gál Éva
Előadás címe: *Pusztai jószándék*

Csoportnév: Sunseekers
Csoportvezető-rendező: Hornok Máté
Előadás címe: *Hátunk mögött a surrogás*

Különdíjak

Színészi különdíjak

- Fonyó Ábel (*Gravida, Kreon, Csillagszemű, Fanatik*)
- Torma Armand (*Gravida, Kreon, Csillagszemű*)
- Koós Szüvellió (*Vahur, Virradat*)
- Orsós Dóra (*Gravida*)
- Irsik Liza (*Vahur*)
- Siklósi Panna (*Elég!*)

Rendezői különdíj

- Gál Éva (Kodály 9. – Kodály 10. – Kodály 11-12. – Kodály Mozgásos)

Csoportos különdíjak

- Müszi 12. – a magas színvonalú művészi munkáért
- KiscicEck – a bátor formai kísérletezésért

Közép-Magyarországi Regionális Diákszínjátszó Találkozó

Budapest, KIMI, 2024. április 20-21.

Kelemen Kristóf

Pályám során először kaptam lehetőséget arra, hogy diákszínjátszó fesztivált zsűrizzek. A saját gimnazista éveimben sok fontos emlék és hatás köthető a diákszínjátszáshoz és a körülötte kialakult nagyon pezsgő szcénához, ezért izgatottan vártam az RDT közép-magyarországi fordulóját, ahol **Szentezki Zitával** tizenkét előadást néztünk végig egy hétvége alatt.

A **Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium** kizárólag lányokból álló **Phone Art Project** csoportja Garaczi László *Csodálatos vadállatok* című drámai szövegéből készített előadást. A **Benkovics Sándor** és **Kocsis Nándor** által rendezett darab középpontjában az egyéni kapcsolódási vágyak és a beszűkítő, magányt okozó szorongások álltak. Egymáshoz asszociatívan illeszkedő családi helyzetek és belső monológok építették fel a gyors ritmusú előadást, miközben Garaczi szövegét izgalmasan egészítették ki a szereplők által készített koreográfiák. A színpadon hiába voltak csak női előadók, a férfi és a női szerepek váltakozása egyáltalán nem keltett zavart vagy nem okozta a hiteltelenség érzetét. A diákok koncentrált összjátéka koherens, fizikai színház határán mozgó színpadi nyelvet hozott létre.

A **Halász Tibor** által vezetett, gödöllői székhelyű **Club Színház** idén két produkcióval is bemutatkozott a fesztiválon, amelyek bizonyították, hogy mennyire komoly szakmai műhelyt alakítottak ki. A **NemPite** csoport *A salemi boszorkányok* című drámát játszotta el *Salemi* címen – és hiába a diákok fiatal kora, nagyon erősen megszólalt a komplex történet, annak politikai és magánéleti dimenziói is. A darabot Halász Tibor és **Mácsai Mária** egy órára húzták, továbbá komoly dramaturgiai érzékkel két idősíkon futó cselekményt hoztak létre: az elvadult perekből ugrottunk vissza újra és újra a múltba, és követtük, hogy a konfliktus miképpen bontakozott ki. A diákok végig színpadon voltak, pillanatok alatt váltottak idősíkok között (ami különösen nagy színészi teljesítmény), és hatalmas beleéléssel formálták meg az egyéni sorokat, de külön kiemelendő **Novoszácski András** és **Kerekes Ármin** alakítása. A zseblámpákra, továbbá a kék és sárga reflektorokra építő világítási koncepció tovább erősítette a szuggesztív összhatást. A szakmai beszélgetésen az is kiderült, hogy az előkészítési fázisban a diákok hosszan elemezték nemcsak az irodalmi alapanyagot, hanem magát a történelmi kort és annak jelenkori áthallásait is – mindezek ismerete átragyogott az előadáson.

A **Marczibányi Kodály Gimnázium** végzős diákjainak **Kodály 11** csoportja mutatta be a *Liliomszál* című előadást, **Farkas Atilla** rendezésében. Molnár Ferenc klasszikusát és az Örkény Színházban pár éve bemutatott feldolgozás szövegét alapul véve **Szobrász Borbála** (aki a produkcióban Muskátnét is megformálta) eredeti keretjátékot írt a történethez: Lujza, azaz Liliom lánya az évekig tartó titkolózás után úgy döntött, szeretné megtudni, hogy ki volt az apja, így beszélgetésbe kezd a darab különböző szereplőivel. A szülői elhallgatások és a tisztázatlan múlt kérdése erős belépési pontot jelölt ki a fiatal korosztály számára. Az előadáson érződött, hogy a darabválasztás a csapattagok karakterei mentén történt, azaz mindenkire jól passzolt az általa játszott szerep.

A **Szabad Waldorf Gimnázium**ból érkezett a **Waldran** csoport, melynek tagjai a *Prométheusz* című produkciót mutatták be Aiszkhülosz antik tragédiája alapján, továbbá felhasználva az ahhoz kapcsolódó mítoszokat is. **Héricz Erika** rendezésén érződött, hogy a diákok nagyon elmélyült munkát folytattak az anyaggal, és az emberiség nagy filozófiai kérdéseit helyezték a gondolkodásuk fókuszába Prométheusz története kapcsán. Hihetünk-e még a tűz jobbító erejében, miután olyan történelmi kataklizmákat okozott, mint Auschwitz vagy Hiroshima? Az emberiség első fennmaradt zeneművére építő akusztikus világ különösen megemelte az előadást.

A **Forrai Metodista Gimnázium és Művészeti Technikum Forrai 11 b.** csoportjának a *Tizenkét dühös nő* címen bemutatott előadása érdekes alapötletre épült: a tizenkét lányból álló csapat tagjai tizenkét antik nőalak történetéhez keresték meg a jelenkori megfelelőket. **Konczer Kinga** rendezésében többek között Eurüdiké, Püthia, Klütaimnésztra és Elektra léptek színre modern nőkként egy abszurd drámai helyzetben: egy wellnessutazás nyerteseivé váltak, akiknek a szervező hiába jelentette be, hogy hamarosan kezdődnek a programok – addig pedig fogasszák szépen a welcome drinket –, számukra csak nem akart eljönni a várva várt szauna-szeánsz és csakramasszázs. Mindebben fel lehetett fedezni mind a *Godot-ra várva*, mind Mrožek *Mulatságának* alaphelyzetét, és míg az archetipikus nőalakok várakoztak, mikroszituációkba keveredtek egymással, máskor pedig expresszív mozgásokkal kísért, költői monológokban hangosították ki a nézők felé a bennük lévő feszültségeket.

Az **Ifjú Morbid Színpad** különböző kecskeméti középiskolák diákjaiból állt össze, és a *Hova megyünk? Miért pont erre?* című előadásuk volt a fesztivál egyik legüdítőbb színfoltja. A **Rácz Annamária** által rendezett, tizennégy fős produkció keretjátékában a felelőtlen istenek egy írásvetítő fölött legófigurákkal játszva döntöttek az emberek sorsáról, egészen addig, amíg egy ember fel nem lázadt ellenük, és egy istennőt meg nem győzött arról, hogy tartson vele a földi világba – így mindketten csecsemőként a földre születtek. Ezután a gyermekkor és a felnőtté válás különböző fázisait ismertük meg a két szereplő, és rajtuk keresztül két család életén keresztül: gyorsan változó, nagyon játékos, szórakoztató és groteszk életképek követték egymást, végül a két főszereplő a parkban, egy hosszú nézésben talált egymásra – amely a maga egyszerűségével vált emlékezetes jelenetté. Az istenek, látva őket, úgy döntöttek, hogy inkább mind leszületnek a Földre, mert eddig csak elképzelték, hogy milyen lehet élni, de most már szeretnék maguk is megtapasztalni azt.

A **Marczibányi Kodály Gimnázium** egy másik csoportja, a **Kodály Dramteam** is bemutatkozott a fesztiválon: **Balla István** és **Farkas Atilla** rendezésében hozták el az *Anyád napja* című előadást. A csak lányokból álló csapat az anyák történeteire fókuszált. Megrázó pillanatok és sok humort vegyítő etüdöket készítettek arról, hogy az anyák és a lányaik milyen küzdelmeken mennek keresztül együtt. Olyan helyzetek elevenedtek meg, mint a szülés, az anyák napi műsor, a nem várt terhesség bejelentése vagy egy örökbeadott lány találkozása a vér szerinti anyjával – ez utóbbi volt az előadás egyik legérzékenyebb pillanata. A színpadon álló hét lány teljes összhangban és nagyon személyesen járt be nagy ívet, míg eljutottak a toxikus anyáktól az anyává válás kínjáig. A szituációkba ékelve mindegyikük felolvasott egy-egy levelet, amelyet a saját anyjához írt – megérintő és cseppet sem giccses hatást keltve ezzel.

A **Kadásokk** csoport a kecskeméti **Kada Elek Technikumból** érkezett, és **Rácz Annamária** vezetésével dolgoztak *Az elveszett hetedik nap* című előadáson. A fekete humorú horror-játékban egy nyári táborba kalauzoltak el minket, ahol a két groteszkül vicсорító, a hagyományos

értékek mögé bújó táborvezető minden erejével azon dolgozott, hogy a fegyelmezetlen, de közben mégis étellel teli táborlakókat engedelmes, agymosott fiatalokká alakítsa. A nem igazán fordulatossá cselekmény előrehaladtával minden diákot elkaptak, hogy „jóvá” formálják – egyforma zenei aláfestéssel és stilizált mozdulatokkal kísérve. Egészen addig, amíg az utolsó ember ki nem cselezte őket, majd a zárlatban a társainak és a nézőknek egyaránt azt kiabálta, hogy „ébredjetek fel!”

A **Forrai Metodista Gimnázium és Művészeti Technikum** végzős gimnazistáiból álló **Forrai 12 b.** csoportja Bertolt Brecht *Rettegés és inség* című darabját állította színpadra, kiegészítve azt Örkény István egyperces novelláival, továbbá megzenésített magyar versekkel (zene: **Répássy Csanád**). **Konczer Kinga** rendezésében jól összeszokott csapat mutatkozott be, akik láthatóan pontosan értették és közvetítették a cseppet sem egyszerű brechti szituációkat. A jelmezek megidéztek a szerző korát, miközben a zene (mint a szakmai beszélgetésen kiderült, ellentéző szándékkal) inkább mai popszámokra emlékeztetett – azonban lágyáguk okán a jól felépített színpadi feszültség ellen hatott. A színészi játék visszafogott, lefojtott tónusa sokszor **Zsótér Sándor** rendezői stílusát juttatta eszembe, míg az Örkény-betoldások olykor kitágították, máskor eltérő történelmi kontextusukból fakadóan összezavarták a darab politikai dimenzióit. Az előadás ideje alatt egy fazék paprikáskrumpli főtt a háttérben, amely a zárlatban elhangzó egypercest készítette elő.

Az **Alternatív Közgazdasági Gimnázium** frissen alakult **AKG Dramedy** csoportja *Lázár parafrázis* című előadása **Gomboczné Erdei Móni** vezetésével készült. Lázár Ervin meséit keverték mai fiatalok élethelyzeteivel, amelyek olykor jól kiegészítették, máskor gyengítették egymást – utóbbira jó példa Mikkamakka és Aromo, a lány nyúl titkolt párkapcsolati évődése. A mese adta keretben nehezen alakultak ki élesebb vagy mélyebb szituációk, inkább a játékoság dominált, de előbbieknél hígabb színpadi szituációk sem épültek fel. A fő konfliktus az előadás utolsó harmadában jött elő, amikor a Négyszögletű Kerek Erdő lakói fellázadtak az őket elnyomó, a jókedvet és az örömet akadályozó Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon ellen és közös erővel elűzték. Mindebben egy olyan generáció életérzése is megfogalmazódott, akik a világ helyzete miatt nem akarnak konstans depresszióba süllyedni, helyette tenni akarnak valamit a saját sorsuk és boldogságuk érdekében.

A **Club Színház BarbekYou** csoportja Háy Gyula *Tiszazug* című, kevésbé ismert darabját mutatta be **Halász Tibor** nagyon intenzív atmoszférájú rendezésében. A valós eseményeken alapuló cselekmény Képesné, a falusi bába körül bonyolódott, aki a boldogtalan házasságban élő feleségeknél mérget adott, hogy azzal megöljék a férjüket és megörököljék a földjeiket. Mindez kiegészült a csapat által a történet köré írt mitológiai szállal és korabeli dokumentumokkal. A fesztivál legerősebb vizuális világa fogadta a nézőket: a magasból lógó, színesen megvilágított infúziós tartályokból végig víz csöpögött, amelyet a játékosok éppen úgy hessegettek el, mint a dráma hősei a legyeket. A szereplők egytől egyig igazi színészi átalakuláson mentek keresztül, és a szakmai beszélgetésen mintha más emberek ültek volna velem szemben. Külön kiemelő **Gyulai András** és **Nagy Angéla** alakítása, továbbá Képesné szerepében **Gönczi-Kovács Eszter**, akinek szuggesztív jelenléte és nézőket vizslató tekintete a fesztivál egyik legemlékezetesebb momentuma volt. Mindezek mentén a csapat elhozta az RDT színészdíjainak nagy részét.

Az **Egressy Béni Református Művészeti Szakgimnázium Egressys** csoportja a *Homokozó* című előadást mutatta be **Tóth Szilvia Lilla** rendezésében. Michal Walczak kortárs drámájának

az adaptációjában a véget nem érő gyermekkor és egy férfi-nő kapcsolat öregedésig tartó ideje mosódott egybe. A Fiúé vált a domináns nézőponttá, akit az OKJ-s képzésben tanuló, huszoneves, számos profi előadásban is szereplő **Kovács Dominik** formált meg – nem mellesleg igazi jutalomjátékot kapva. A rendező hatfelé osztotta a Lány szerepét a gimnazista diákok között, akiknek egyenként jóval kevesebb megmutatkozási lehetőségük maradt. A zsűrizés során nehéz dolgunk volt, mivel hiába a fesztivál sokszínűsége, a *Homokozó* így is kakukktójássá vált: mint a szakmai beszélgetésen megtudtuk, egy tavalyi színészmesterség vizsgamunka felújítása volt, amin biztosan sokat dolgoztak a diákok (profik társukkal együtt), de ezúttal egy olyan fesztiválon belül mutatkoztak be, ahol teljesen más nézői pozíciót alakítottak ki a két nap alatt látott előadások. Nem tudtuk összevetni az összes többivel, ezért úgy döntöttünk, hogy a versenyen belül nem az arany-ezüst-bronz tengely mentén, hanem egy külön kategóriában értékeljük őket, és végül emléklapot adtunk a csoportnak.

Összességében nagyon inspiráló volt végignézni az RDT előadásait. A mostani gimnazista generáció kapcsán az a sztereotípiát él, hogy elveszettek, passzívak, önsajnálók, agyonnyomja őket a jövőképek hiánya – ehhez képest olyan produkciókat láttam, amelyekben a diákok szembenéztek a jelenkor kihívásaival, de cseppet sem reménytelenül, hanem nagyon is aktívan és küzdeni akaróan. Számos felemelő és megrendítő pillanattal együtt nekem ez a fesztivál leginkább optimizmusra adott okot.

A TALÁLKOZÓ DÍJAI

Zsűri: Szenteczki Zita, Kelemen Kristóf

Arany minősítés

Csoportnév: Ifjú Morbid Színpad

Csoportvezető-rendező: Rácz Annamária

Előadás címe: *Hová megyünk? Miért pont erre? – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportnév: Kodály dramteam

Csoportvezető-rendező: Balla István és Farkas Atilla

Előadás címe: *Anyád napja – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportnév: Club Színház, Barbekyou

Csoportvezető-rendező: Halász Tibor

Előadás címe: *Tiszazug – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportnév: Club Színház, NemPite

Előadás címe: *Salemi*

Csoportvezető-rendező: Halász Tibor

Csoportnév: Forrai 12. b.

Előadás címe: *Rettegés és inség*

Csoportvezető-rendező: Konczer Kinga

Ezüst minősítés

Csoportnév: Phone Art Projekt
Előadás címe: *Csodálatos vadállatok*
Csoportvezető-rendező: Benkovics Sándor és Kocsis Nándor

Csoportnév: Kodály 11.
Előadás címe: *Liliomszál*
Csoportvezető-rendező: Farkas Atilla

Csoportnév: Waldran
Előadás címe: *Prométheusz*
Csoportvezető-rendező: Héricsz Erika

Bronz minősítés

Csoportnév: Forrai 11. b.
Előadás címe: *Tizenkét dühös nő*
Csoportvezető-rendező: Konczer Kinga

Csoportnév: Kadásokk
Előadás címe: *Az elveszett hetedik nap*
Csoportvezető-rendező: Rácz Annamária

Csoportnév: AKG Dramedy
Előadás címe: *Lázár parafrázis*
Csoportvezető-rendező: Gomboczné Erdei Móni

Emléklap

Csoportnév: Egressys
Előadás címe: *Homokozó*
Csoportvezető-rendező: Tóth Szilvia Lilla

Különdíjak

- Legjobb rendező: Halász Tibor (*Tiszazug* – Club Színház-BarbekYou csoport)
- Legjobb vizuál: *Tiszazug* (Club Színház-BarbekYou csoport)
- Legjobb koreográfia: *Csodálatos vadállatok* (Phone Art Projekt)
- Különdíj a színpadi adaptációért: Szobrász Borbála (*Liliomszál* – Kodály 11.)
- Különdíj a fontos társadalmi üzenetért: *Az elveszett hetedik nap* (Kadásokk)
- Legjobb férfi alakítás: Gyulai András (*Tiszazug* – Club Színház-BarbekYou csoport)
- Legjobb női alakítás: Laki Sarah (*Liliomszál* – Kodály 11.); Gönczi-Kovács Eszter (*Tiszazug* – Club Színház-BarbekYou csoport); Nagy Angéla (*Tiszazug* – Club Színház-BarbekYou csoport)
- Színészi különdíj: Révész Balázs (*Lázár parafrázis* – AKG Dramedy); Novoszáczi András (*Salemi* – Club Színház, NemPite); Kerekes Ármin (*Salemi* – Club Színház, NemPite)

Közép-Magyarországi Regionális Diákszínjátszó Találkozó

Budapest, NNÁ, 2024. április 26-28.

Kiss Gabriella

„És olvastam, hogy az út a fontos, hogy soha ne legyen vége, / De szerintem a cél is az útnak a része”

„A színház csak ürügy.” – állította Keleti István. „A gyerek golyóálló.” – mondta Mérei Ferenc. „Aligha van még egy nemzet Európában, amelynek színháztörténete oly nagyon kötődne a diákszínjátszáshoz, mint a miénk.” – jelentette ki Nánay István.

Ez a három közismert tézis járt a fejemben, amikor április 26-28. között hat olyan előadást nézhettem meg, amelyeket két színházi alkotóműhelyé váló csoport: a **Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakgimnázium 11.b** és **12.b** osztálya hozott létre. Mert milyen kérdésekről is szól a három idézet, és hogyan válhat elemző-értékelő szemponttá? Az első arról, hogy milyen, nem csupán és nem is elsődlegesen esztétikai szempontból fontos készségek és képességek fejlesztésére alkalmazható az a helyzet, hogy néhány fiatal játszóként definiálja és megmutatja magát másoknak. A második arról, hogy kinek a felelőssége eldönteni, mekkora erőt és energiát szavatol egy produktum minősége. A harmadik pedig arról a kísérletező kedvről, művészi érték-választásról, amelynek újszerűsége egy adott színházi kultúra adaptív képességének kulcsa lehet. S ez utóbbi szempont esetünkben azért is megkerülhetetlen, mert a Közép-Magyarországi RDT-re jelölt előadások idén részét képezték a Nemes Feszt programjának, így akarva-akaratlan párbeszédbe léptek a középfokú művészeti képzés olyan fellegráival, mint a Vörösmarty Gimnázium/KIMI és a szentesi Horváth Mihály Gimnázium.

Talán mindhárom szempontból tünetértékű és feltétlenül üdvözlendő jelenség a **Hamajdlesz Egyesület**ben immár harmadik éve folyó műhelymunka, mely idén a *Körhintával* képviseltette magát. A 12. b tagjaiból szerveződő, öntevékeny csoport harmadik előadása azt a kérdést tette fel önmagának is, hogy a Sarkadi- és Móricz-novellák dramatizálásából született szerelmi történet 2024-ben több-e egy „ötziginyi, romcsi sztorinál”. Egy, a Fábri-film csaknem botránnyá és verekedéssé fajuló esküvőjelenetének megfeleltethető buli vadul táncoló tizenévesei között jöttek létre azok a viszonyok, amelyeket a diákok aztán egy hangsúlyosan tágas és sötét atmoszférában bontottak ki jelzésértékű (már-már rituális) eszköztelenséggel. A lélektani realista színészi játékot a színházi absztrakcióra kifejezetten érzékeny rendezés kontextualizálta, amelynek részét képezte a népi játékok teatralizálása, a néptánclemek előadás-dramaturgiai alkalmazása és az árnyjáték is: a körhintát ugyanis **Orbán Ferenc** olvasatában egy apró életfa lombkoronája forgatja. S így nem meglepő, hogy a saját szorongásból erőt merítő Pataki Mari és a szelíd mosolyával győzedelmeskedő Bíró Máté közös élete egy egymásba kapaszkodó, lihegő-ziháló, kétségbeesett futással kezdődik – a semmibe.

Minőségénél fogva klasszikusok kortárs színrevitelének is tekinthető a Federico García Lorca művét a fizikai színház eszközeivel megszólaltató *VRNSZ*, a Molière és Racine alakok szenvedélyeit analizáló *Fogadó a szerető Jávorhoz*, az Alfred Jarry-szöveget ihlető diáktrefát felmutató *Über Übük* és az Ödön von Horváth-i panoptikum brutalitásának 21. századi olvasatát

kínáló *Mert örökké él a szerelem...* Ezeknek a színészilag rendkívül magas színvonalú, egymásfél éven át készülő mesterségvizsgáknak közös nevezője a kérlelhetetlen őszinteség. A csoportok ugyanis a szó legnemesebb értelmében megküzdnek az irodalmi szövegekkel: időt és energiát fordítanak arra, hogy megtalálják saját horizontjukat, megfogalmazzák azt a közös és személyes kérdést, amelyre választ ad az adott mű vagy annak szelete.

Erre kiváló példa minden olyan alkotói folyamat, amely képes szembenézni saját korlátaival, és elbúcsúzni az eredeti ötlettől (például „a” *Don Juan* megrendezésétől), hogy egy sokkal izgalmasabbat és sajátabbat hozzon létre francia klasszicista drámák részletei és Sarah Kane, Kierkegaard, Nádas Péter, Lovasi András és mások szövegeinek és a rögzített improvizációk textusainak párbeszéde révén. Egy lepusztult kanapén, egy fémváz asztal helyett egy széken és egy szintetizátor mögött villannak fel Phaedra, Oinone, Anna, Elvira, Charlotte, Mariane, Dorine, Hyppolitos, Don Juan, Don Carlos, Sganarelle, Pierrot, Valér alakjának apropójából a tizenéves játékosok vágyai. A *Fogadó a szerető Jávorhoz* montázs-dramaturgiája egymás tükrében mutatja meg az érzelmkifejezés hiányának és kínjának variációit, a szövegtöredékek mint etűdök színrevitele pedig transzparenssé teszi: a 12.b játszói nem tesznek úgy, mintha sorsokat, éleket, lélektani íveket ábrázolnának. Kristálytisztán sűrített pillanatokban egy-egy mikroszituáció „csak” annyiban és annyira megélt érzelmi töltetét közvetítik, amennyire az itt és most tényleg az övék – s **Vilmányi Benett** e rendezőileg alázatos, tanárilag nem óvatos, hanem figyelmes csoportvezetése mindenképp figyelemre méltó.

Hasonló, a játékos ember- és önismeretét mélyítő, de meg nem erőszakoló tanári hozzáállásra enged következtetni az, hogy a 11.b civilizáció és barbárság, önfegyelem és szenvedély belső harcaként, a kontrollvesztés tragédiájaként értelmezi a *Vérnászt*. A néptáncon, illetve kontakt improvizációs technikán alapuló színpadi mozgás-képzés vizsgálja azt, amit a fiatalok két év alatt tanultak: a kontrabalansz-alaphelyzetben létezés megértettségét és megéltségét. Az előadás szövetének fizikális rétege az egyensúly megtartása és elvesztése legegyszerűsebb formáinak variációiból áll, amit viszont más típusú színészi teljesítmények színesítenek: húsz teljesen különböző személyiségű, de egyaránt ugató kutyaállásból álló falka megjelenítése, a kóruséneklés, az animált menyasszonyi fátyolból létrejövő, monumentális képek létrehozása és nem utolsósorban a Lorca-szöveg tolmácsolása. Az országos fesztiválra tovább küldött produkció erénye, hogy **Herold Eszter** az előadás megrendezetségének elvévé tudja tenni a közösségi működést: a mozgásvektorok nem egy-egy főszereplőre vagy egy-egy központi szimbólumra irányulnak, hanem amint fókuszálódnának, rögtön szétszóródnak, láthatóvá téve a már-már ijesztő odaadású és elkötelezettségű csapatmunkát.

Másképp személyes módon és másképp használta fel a klasszikus szövegeket **Pádár Zsolt**, **Pálya Pompónia** és **Bori Viktor**. Az *Übü királyból* és a *Kasimir és Karolineból* kiinduló munka esetében ugyanis komoly színészpédagógiai döntés, hogyan és miért nézünk szembe a dramatikusan alakok által képviselt testi, lelki és gondolati brutalitással. A 12.b *Übü*-előadása leginkább azzal a gesztussal fogalmaz meg társadalomkritikát, hogy a használt (a fekete és fehér jelmezek szín-szimbolikájával is játszó) színházi nyelv elutasítja a Jarry által képviselt „patafizikát”, mely azt tanítaná, hogy minden jelenség egyenértékű, akár jó, akár rossz. *Übü* megháromszorozódott lényét három teljesen különböző színészi alkat testesíti meg, amit az agresszivitás három teljesen más aurája vesz körül (együtt csodákra lennének képesek, külön-külön csak rombolnak). A három királyfi mintha e három nagyra nőtt gyerek előképe, fiatal kiadása lenne (cselekvő tehetlenségüktől jobban félünk, mint a hatalomra törő akarattól). A női alakok pedig azzal

képeznek nem érzéki, hanem intellektuális ellenpontot, hogy mikrojeleneteikben nem eljátsz-
szák, hanem hátukon forogva, kötélen lógva, díszletelemen fekvé felmutatják a játszott figura
képzeletbeli testének képzeletbeli központját: pontosan annyit, ahányan vannak. S mivel az elő-
adás tobzódik a naturális elemek kortárs viccnek szánt ábrázolásában, a csukott szemmel hosz-
szan haldokló női Poszomány „valódi” köpése 2024-ben is meg tudja idézni azt a zavart és
hitetlenkedő csendet, amit a „szahar” szó keltett 1888-ban.

Bár az Ödön von Horváth-szöveg dramaturgiája legalább három megoldást is kínált volna arra,
hogy a játszó eltávolítsa, és mind önmaga, mind a néző számára elviselhetővé tegye az üböség
kispolgári variációit, a 11.b nem él egyikkel sem. Sőt! A szintetizátoron kínaiul előadott „Life’s
a struggle” még az Oktoberfest groteszk zsongásának aktualizált változatát sem idézi meg. Eb-
ben a tolófalak közé zárt világban hol csoportos, hol páros, hol egyéni, semmiképp sem érzel-
meket sűrítő, hanem indulatokat desztilláló, etüddé váló élőképekből robban ki, majd merevedik
meg az üresség, a sértettség, a kilátástalanság. A Nemes Feszt diákzsűrijének díjával kitün-
tetett előadás nézőjének nehéz eldöntenie, mi a kegyetlenebb: a porszívózájjal, beatboxszal
meg-megszakított, süket csöndből álló hangkulissza vagy az, amikor a magány és fájdalom
kalodáiba zárt játszó hol kétségbeesett energiával, hol agresszív enerváltsággal próbálnak meg
kapcsolódni egymáshoz (haverhoz, partnerhez, gyermekhez), hogy elhitessék önmagukkal:
mert örökké él a szerelem. Bori Viktor még a legnehezebb előadás-dramaturgiai feladatot, a
nézői tekintet és figyelem orientálását is a játszó belső energiaháztartására bízta, és tény: ki-
vétel nélkül mindenki képes hosszabb-rövidebb ideig önmagára irányítani a figyelmet. S ez a
feladat azért kegyetlenül nehéz, mert a fiataloknak nincs más eszközük, mint a legnehezebben
megtanulható: saját jelenlétük megcsináltságának felmutatása és kitartása.

Ezt a feladatot könnyíti meg az osztály másik része számára **Fekete Anikónak** az a döntése,
hogy **Kristofer Grønskag** 2017-es, az oslói Fialok Színpada számára íródott darabjának ke-
retein belül kell vizsgáznuk. A VRNSZ-ban dőlve, lökve, esve, zihálva megismert testek a *Visz-
szaszámlálásban* egy-egy vasúti sín szürke darabjaival jelzett, hangsúlyosan színpadi szituáci-
óban mutatják meg egyfelől kreatív zenei, másfelől karakterépítő készségeiket. Ha ezt az elő-
adást a 11.b egészében folyó oktató-nevelő munka horizontjából nézzük, akkor világossá válik,
hogy az itt tanulók a típusalkotáshoz szükséges megfigyelés és a kontaktimprovizáció
pszichofizikájának tükrében ismerik meg az individuumok előtti individuális emberábrázolás
lélektani vonatkozásait. Határozott és jól begyakorolt mozdulatokból, koncentrált pózokból raj-
zolódott ki a jóléti társadalomban felnövő fiatalok otthontalansága és függőségei. Ám abban a
pillanatban, amikor ez a teher elviselhetetlenné vált volna nézőnek és játékosnak, a jelenetvál-
tás, a történetpuzzle vagy az egészséges diákhumor oldotta a súlytalan létezésről szenvedő ala-
kok szomorúságát.

A TALÁLKOZÓ DÍJAI

Zsűri: Kiss Gabriella, Uray Péter, Ákli Krisztián

Arany minősítés

Csoportnév: **NNÁ/KIMI 11.B**

Csoportvezető-rendező: Herold Eszter

Előadás címe: *VRNSZ – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportnév: **NNÁ/KIMI 12.B**

Előadás címe: *Fogadó a szerető Jávorhoz*

Csoportvezető-rendező: Vilmányi Benett

Csoportnév: NNÁ/KIMI 12.B

Előadás címe: *Über Übük*

Csoportvezető-rendező: Pálya Pompónia – Pádár Zsolt

Csoportnév: NNÁ/KIMI 11.B

Előadás címe: *Mert örökké él a szerelem...*

Csoportvezető-rendező: Bori Viktor

Ezüst minősítés

Csoportnév: NNÁ/KIMI 11.B

Előadás címe: *Visszaszámlálás*

Csoportvezető-rendező: Fekete Anikó

Csoportnév: NNÁ/KIMI 12.B

Előadás címe: *Körhinta*

Csoportvezető-rendező: Orbán Ferenc

Különdíjak

- A magas fokú táncos-színészi teljesítményért: NNÁ/KIMI 11.B, csoportvezető-rendező: Herold Eszter, VRNSZ
- A színház nyelvén megfogalmazott társadalomkritikáért: NNÁ/KIMI 12.B, csoportvezető-rendező: Pálya Pompónia – Pádár Zsolt. *Über Übük*
- Színészi különdíjak: Bresák Linda, Berta Dia, Boldizsár Ádám, Szalai Ádám

Észak-Magyarországi Regionális Diákszínházi Találkozó Miskolc, 2024. április 29.

Fekete Anikó

ZIG KIMI 12: *Az álomkirály meg a lányka*

Csoportvezető-rendező: Lukács Ákos Gyula

Az előadás által ábrázolt történet az álom és valóság elemeit ragadja meg, mely az életünk irányítására vagy épp irányíthatatlanságára hívja fel a figyelmet, olykor az elemelt megjelenítéstől a „lefordeltság” állapotáig. A kreatív színházi megoldások folyamatosan fenntartják a nézői figyelmet, miközben vizuális és akusztikai elemek is segítik a komplex befogadást. Noha mesének indul a történet, az alkotók mégis teletűzdelték a kortárs jelenvalóra történő utalásokkal. A ZIG KIMI 12. csoport évek óta készítette elő ezt a folyamatot, míg végül 2024 tavaszára előadássá érlelték.

Lévay Diákszínpad: Jónás könyve**Csoportvezető-rendező: Szűcsné Bottka Krisztina**

A minőségi irodalmi alapanyag kiválasztása telitalálat a csoportvezető-rendező részéről. Mi több, a Lévay pezsgő diákszínjátszó csapata erre a fesztiválra két előadással is készült. A *Jónás könyvének* patetikuságán és narratív megjelenítésén sikerült túllépniük és a csoport ötletesen haladt végig a történeten. A miskolci fesztivál felejthetetlen színházi pillanatává vált Jónás remegése a cethal gyomrában. A botok használata pedig az isteni gondviselés szimbólumaként jelent meg a produkcióban.

Katedra Színházi Műhely: Apró képek balladája**Csoportvezető-rendező: Jószai Zoltán**

A csoport különböző drámákból válogatott jeleneteket, melyeket absztrakt térben, fekete-fehér kockák segítségével jelenítettek meg. Ezek a színek rögtön tovább fűtik a képzeletünket a pozitív/negatív, probléma/megoldás, káosz/rend stb. tengelyek irányába. Az előadás szerkezetét tekintve nem törekszik a lineáris építkezésre és a kerek lezárásra sem. A kezdő, kávéházi miliőben tűnik fel egy laptopjába mélyedő fiatal lány, akiről utóbb kiderült, hogy ő a történet folyamatos formálója, alkotója.

ZENITA: Nincs.Semmi.Baj.**Csoportvezető-rendező: Fandl Ferenc**

A csoport idén a gyermekbántalmazás témakörében készített előadást. A diákok zenei képzettsége eltagadhatatlan. A produkció szövegeit ők maguk fogalmazták meg. Az előadás erősen narratív jellegű, kevés cselekménnyel, dialógussal, többnyire monológ helyzetben látjuk a játzókat, statikus közléssel. A történet kiszámítható, mégis többszörösen aláhúzza azt a gondolatot, miszerint a gyermekek bizonytalanságát a felnőttek tudnák kiegyensúlyozni, ha észlelnék saját felelősségüket a családban.

Lévay Diákszínpad: Egy családi vacsora**Csoportvezető-rendező: Szűcsné Bottka Krisztina**

Az előadás dramatikus szövegét **Kovács Lilia**, a csoport egyik tagja írta, kifejezetten színjátszó társaiból kiindulva. A karácsonyi kötelező jókedv ábrázolása megjelenik a színpadon, és a cselekmény kibontakozása során sűrűsödik, kaparja már a torkunkat, s a szereplők általi konfliktusok bemutatásával csúcsosodik, ám igazán a nagypapa anekdotájával zárul. Kiemelkedő őszinte pillanatként tárul elénk a gyerekek konfliktusának ábrázolása. Az *Egy családi vacsora* mindannyiunk karácsonyi vacsorája.

A TALÁLKOZÓ DÍJAI

Zsűri: Fekete Anikó, Balla Richie

Arany minősítés

Csoportnév: ZIG KIMI 12

Csoportvezető-rendező: Lukács Ákos Gyula

Az előadás címe: *Az álomkirály meg a lányka – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Ezüst minősítés

Csoportnév: Lévay Diákszínpad

Az előadás címe: *Jónás könyve*

Csoportvezető-rendező: Szücsné Bottka Krisztina

Csoportnév: Katedra Színházi Műhely

Az előadás címe: *Apró képek balladája*

Csoportvezető-rendező: Jószai Zoltán

Csoportnév: ZENITA

Az előadás címe: *Nincs. Semmi. Baj.*

Csoportvezető-rendező: Fandl Ferenc

Bronz minősítés

Csoportnév: Lévay Diákszínpad

Az előadás címe: *Egy családi vacsora*

Csoportvezető-rendező: Szücsné Bottka Krisztina

Különdíjak

- Közösségteremtő pedagógiai munkájáért: Szücsné Bottka Krisztina
- A kritikai gondolkodásmódért: ZIG KIMI 12
- Legjobb női alakításért: Lippai Panna, ZIG KIMI 12, *Az álomkirály meg a lányka*
- Legjobb férfi alakításért: Tóth Lőrinc Ágoston, Lévay Diákszínpad, *Jónás könyve*
- A szövegalkotó szárnybontogatásért: Kovács Lilia, Lévay Diákszínpad, *Egy családi vacsora*

Közép-Magyarországi Regionális Diákszínjátszó Találkozó

Aba, 2024. május 3.

Balla Richie

Miután 2023-ban Veszprémben már nem talált magának szervezőt a találkozó, átkerült Abára, hogy **Göbölös Gábor** vezetésével egy újabb helyszín, a Sárvíz Alapfokú Művészeti Iskola mutatkozhasson be a rendező intézmények sorában. Az új helyszín mellé nagy lendület is jutott, hiszen az első évben nem kevesebb, mint tizenhárom csoport jött, játszott és érezte magát kiválóan az abai RDT-n.

Az idei találkozó a többszörös programütközés és ebből fakadó átszervezés miatt már kissé megtörve került megrendezésre, végül öt csoport lépett színpadra, megmutatva magát és az idei anyagot, amit több hónapig gyűrt, szerkesztett, szeretgetett.

A Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, röviden **TeDi**, csoportja nyitotta a fesztivált, a már-már teljesen üresnek mondható nézőtér előtt. Zsűritársammal, **Horváth Dórával** szinte féltünk az üres sorok között, de azért pár lézengő alak megjelent mellettünk. Sajnos az érdeklődés a későbbiekben sem erősödött, sok helyszínen lévő csapat inkább saját közösségi életét

élte vagy az előadására készült, ahelyett, hogy egymást nézték volna – ennek később, a szakmai beszélgetésen hangot is adtunk. Na, de vissza az előadáshoz. William Shakespeare klasszikusnak számító tiniszerelemét bújtatta új köntösbe a csoport, a *Rómeó és Júlia és a többiek* című előadásban. A produkció bátran elengedte a két címszereplő kezét és inkább a mellékszereplők szemüvegén keresztül mutatta be az ismerős történetet, a tarantinói dramaturgiát színpadra emelve ismerhettük meg Paris, Tybalt, Mercutio vagy a nővé avanszált Lőrinc barát történetét. Flashbackek és vendégszövegek vezették arra a történetet, amit még nem láttunk, új nézőpontokat, újabb motivációkat megismerve így. A két felnőtt szereplővel kiegészült diákcsoport jó energiákkal, friss értelmezésben mesélte el a tragikus szerelem történetét. A Júliát nagy érzelmi amplitúdókkal megmutató **Csögör Zsanett** érdemelte ki a legjobb női alakítás díját, a produkció pedig ezüst minősítést kapott.

Sajnos a nézőtérén ülők száma a következő előadás kezdetén sem gyarapodott. Pedig, ha tudták volna, hogy a fesztiválon egyetlen arany minősítést szerző csoport lép színre, bizonyára tömegével érkeztek volna a diákok, hogy saját szemükkel győződjenek meg a döntés jogosságáról. A **Lovassy Színpad** tavaly tarolt az Országos Diákszínházi Fesztiválon, a fődíjat és a legjobb női alakítás díját is hazavitték, így idén is volt miért várni őket. E.T.A. Hoffmann *Az aranyvirágcserep* című kisregényét bemutató előadás az elvárható szürreális képek sorával operált, emellett pedig olyan zeneiséget hordozott magában, melyet a profi színházak zenés előadásai is megirigyelnének. Nem csoda hát a „Zenei fülbevaló díj”, melyet muzikalitása miatt érdemelt ki a csoport. Játékos történelemórával kezdünk, a jó és a rossz véres leszámolásával folytatjuk, ami egyszerre idézi meg a Mortal Kombat kegyetlenségét és a kung-fu filmek túlzó koreográfiáját. Bár a látvány egészen hat, a részletekben bújik meg az ördög és egy-egy ruhadarab rontja az egyébként szépen felfestett színpadképet, de ezen egyszerűen és gyorsan tud változtatni a csoport, mire a győri ODF-re eljut... Amin viszont egy cseppet sem kell változtatni, az a három fiatalember játéka, akik a főszereplő másolóinast, Theodort remek összejátékkal, három árnyalatban tudták megmutatni.

Bár a harmadik előadáshoz érkeztünk, háromnál alig vagyunk többen a színpad előtt, de ezt lassan megszokom, csak izgulok kicsit a játszókért – mennyivel jobb lenne, ha teltház előtt játszhatnának... *Antigoné trend, avagy házibuli Haimonnál*. Beszédes cím és hamar be is váltja a hozzáfűzött ígéretet. Feljön a fény, a térben partikellékek: lufi, zsúrkocsi, részeg fiatalok. És már a tragédia is a nyakunkon: Eteoklész és Polüneikész meghalt. Túladagolásban. Pillanatok alatt dönteni kell, így Antigoné hívja is a 112-t, aminek Kreón, a helyi polgármester egyáltalán nem örül, hiszen a két halott az ő házában van, a buli házigazdája nem más, mint fia, Haimon. Máris kész az antagonisztikus ellentét. De a kezdő problematika hamar az előadás terhére válik, hiszen minden csak narratíva marad, nem fér bele az akció a történetbe, fiatalok ülnek és hosszú zenei váltások között beszélgetnek arról, vajon most mitévők legyenek. Aztán mire megérkezik Kreón, a felnőtt(!), már mindenki halott, hiszen nem tudtak mit kezdeni a helyzettel, de sajnos már ő sem tud.

Most valami történik, hiszen több sor már tele a nézőtérén. A **Szabad Színház** két csoportja követi majd egymást, a hozzájuk tartozó barátok is megérkeztek és a két csoport diákjai is nézik egymást. Sőt, átjátszanak egymás előadásába.

A **Vasvári Színpad** *Nulladik óra* című előadása John Hughes azonos című filmje alapján készült. Mint megtudtuk, bár Magyarországon nem, de Amerikában kultfilmnek számít az alkotás,

így jutott el a híre **Majoros Leventéhez**, aki diákrendezőként fordította le és írta át a mozi forgatókönyvét. Mindig nagy öröm, ha diákrendezéssel találkozhatunk, hiszen ez újabb érdeklődő generációról árulkodik és reményt ad a jövőre nézve, ezért is gondoltuk, hogy Levente megérdemel egy rendezői szárnybontogatásért díjat. Az előadásban öt renitens diák megismerkedését és élettörténetét követhetjük, megismerve a múltjukat és azt, hogy miként kerültek a szombati büntetésbe. Merész a témaválasztás, a több ügyes színpadi megoldás mellett azonban, ahogy az előző produkciónál, itt is eluralkodik a szöveg, az akció hiánya sajnos kézzel fogható. De mindenképp üdvözítő, hogy a fiatalok már köztünk járnak és próbálkoznak, kísérleteznek és jönnek, jönnek felfelé.

A nap utolsó produkciójára szinte teltházközeli helyzetet élünk, jó ezt látni! Gombrowicz *Yvonne*-jával érkezik a **Bázis csoport**. A fesztivál legtalálhatóbb szereposztását láthatjuk, a Fülöp szerepében lubickoló és „genyóskodó” Majoros Levente (igen, ő az, aki előbb még rendezett, és itt a legjobb férfi alakítás díját is megkapta) mellett kiváló az *Yvonne*-t alakító leányzó is, úgy tud unalmas és méla lenni, hogy közben végig izgalmas és lelkesítő a játéka. De van itt roppant mód kacagtató Ignác király és Margit királyné, és a minden lében kanál Kamarás is szép ívet jár be az előadásban. Átgondolt rendezésről árulkodik a produkció még akkor is, ha az aktuális premier épp a hetven percben üti, ami kicsit erős, hiszen ötven percben bőven el tudná mesélni a csapat a tréfával induló kegyetlen gyilkosság történetét. A humort nem félnek használni és jól is bánnak vele, de a dráma is fel-felbugyog a történet egyes pillanataiban, emellett pedig szép koncepcióval és egy könnyed gesztussal bennünket, nézőket is szemtanúvá tesznek, ami egyrészt pofátlanság, másrészt csodás találat.

Az előadásokat követően szép nagy körben (hála az égnek!) indul a szakmai beszélgetés, ami valódi beszélgetés tud lenni, örömmel mesélnek a diákok a folyamatokról, kérdeznek egymás előadásaihoz kapcsolódóan, sőt még hozzánk is visszatalál néhány kérdés, aminek igazán örülünk. Hajrá *Aba*, jövőre talán ugyanitt, de sokkal kíváncsibban egymás munkájára!

A TALÁLKOZÓ DÍJAI

Zsúri: Horváth Dóra, Balla Richie

Arany minősítés

Csoportnév: Lovassy Színpad

Csoportvezető-rendező: Fürj Katalin

Előadás címe: *Üzenetek a Palackból – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Ezüst minősítés

Csoportnév: Teleki Diákszínpad

Előadás címe: *Rómeó és Júlia és a többiek*

Csoportvezető-rendező: Somos Ákos

Csoportnév: Szabadszínház Bázis Csoport

Előadás címe: *Yvonne*

Csoportvezető-rendező: Kovács Gergő

Bronz minősítés

Csoportnév: színlaPOK

Előadás címe: *Antigoné trend, avagy házibuli Haimonnál*

Csoportvezető-rendező: Dubai Péter

Csoportnév: Vasvári Színpad

Előadás címe: *Nulladik óra*

Csoportvezető-rendező: Majoros Levente

Különdíjak

- Legjobb női alakítás – Csögör Zsanett (Teleki Diákszínpad)
- Legjobb férfi alakítás – Majoros Levente (Bázis Csoport)
- „Zenei fülbevaló-díj” – Lovassy Színpad
- Hármasság-díj – a Theodor szerepét megformáló játsszók számára (Lovassy Színpad)
- Merész kortárs újragondolásáért – színlaPOK
- Rendezői szárnybontogatásért – Majoros Levente (Vasvári Színpad)
- Sokoldalú színészi munkájáért – Gyulai Ákos (Teleki Diákszínpad)
- Színészi különdíj – Schneider-Zaj Ákos (Vasvári Színpad)

Dél-Alföldi Regionális Diákszínjátsszó Találkozó Szeged, 2024. május 17.

Sziládi Hajna

Pygmalion Színpad – Szolnok – Széchenyi István Gimnázium 11. osztály: *Boriszék*
Csoportvezető-rendező: Polgár Kristóf és a diákok

A nap első fellépői Szolnokról érkeztek és – bár ezt csak a későbbi előadások tükrében tudtuk megállapítani – csiszolatlan, ennek ellenére (vagy éppen ezért?) rendkívül mély színészi játékkal az egyik legizgalmasabb és egyben legszemélyesebb produkciót láthattuk tőlük. A negyvenperces előadás első fele bohóctréfákból állt, második részét pedig a játsszók Boriszhoz írt levelei és az azokhoz készült jelenetek alkották. A két, markánsan elkülönülő rész helyett talán izgalmas lett volna vegyíteni az elemeket, ugyanakkor szép pillanat volt a bohóccorr lekerülése, és ezzel a nagyon személyes tartalmak feltárása is. A fiatalok saját szövegekkel dolgoztak, a címzett Borisz pedig bárki lehetett, így különböző jellegű dilemmákat boncolgattak az egyes levelek. Izgalmas volt nézőként nyomozni, hogy mikor ki ez a bizonyos címzett, miközben zajlottak a szöveges tartalomhoz lazán kapcsolódó jelenetek. Montázszerűvé vált ez a rész és színészilag is szép feladat volt a játsszóknak: kivétel nélkül mindenki nagyon erős jelenléttel dolgozott. Polgár Kristóf csoportvezető-rendező a rendezői különdíj átvételekor megjegyezte, ez nem csak az ő érdeme, hanem az egész csoporté, hiszen az előadás „nagyon az övék volt”.

Horváth Mihály Gimnázium 10/D: *A Hét főbűn***Csoportvezető-rendező: Halász-Szabó Judit**

Az erős nyitó jelenet után (anya-lánya telefonbeszélgetés) már várható volt, hogy az iskola-rendszer és az oktatás kritikájával fog foglalkozni *A Hét főbűn*, azonban az csak ezután derült ki, hogy mindezt rendkívül viccesen és ráadásul zenei betétekkel kiegészítve fogja tenni. A sok esetben a *High School Musicalt* idéző táncos-zenés betétek egy Pet Shop Boys-dalt kivéve mind a diákok saját szerzeményei voltak, de a feldolgozáshoz is saját dalszöveg készült. Annak ellenére, hogy az egyébként remek dalok sok esetben túlnyújtottak voltak és a koreográfiák is némileg elfáradtak, nem lehetett nem élvezni a Horváth Mihály Gimnázium 10/D osztály előadását. Halász-Szabó Judit csoportvezető-rendező az előadás dramaturgját is a diákok közül választotta, aki improvizációk és saját ötletek mentén készítette a szöveggönyvet. Különdíjat kapott a csoport a részletgazdag színészi játékért, hiszen nem volt olyan játészó, aki ne lett volna százszázalékosan jelen a saját szerepében, legyen szó az egyik tanárról vagy éppen az évnytón elájuló diákról. A tanárok és az iskola szókimondó kritizálása mellett a bibliai hét főbűn kapcsán a diákok saját maguk elé is tükröt tartottak, így az oktatás helyzetén túl olyan témák is megjelentek a jelenetekben, mint a szülő-gyerek kapcsolat, függőségek, abúzus. Érződött, hogy Halász-Szabó Judit szabad kezét adott a fiataloknak, jó érzékkel terelte a folyamatot, így téve lehetővé, hogy kivétel nélkül mindannyian főszereplői legyenek az előadásnak.

Horváth Mihály Gimnázium 11/D: *Függő***Csoportvezető-rendező: Szebeni Zoltán**

A Horváth Mihály Gimnázium 11/D osztály tanulói feketeöves diákszínjátészósoknak bizonyultak. Megkockáztatom, hogy a *Függő* játészói közül sokakról hallani fogunk még, és ha nem színészként, akkor zenészként vagy táncosként folytatják majd az érettségi után. Természetesen a többi előadásban is nagyszerű színészi alakításokat láthattunk, itt minden bizonnyal az is sokat nyomott a latban, hogy már 11.-es osztályról van szó. Szebeni Zoltán rendezése technikailag is rendkívül színes volt, gondolok itt a dalbetétre, ritmusjátékokra, táncos elemekre. Tehát sokféle módon, mindenki a számára legotthonosabb és a legnagyobb magabiztosságot nyújtó terepen tudta megmutatni magát, és ez már önmagában nagy érdeme volt az ötvenperces „ámokfutásnak”. A cirkuszi világot és a showmúsorokat idéző tempó egyfelől lenyűgözött, másfelől sok esetben az elmélyüléstől vette el a lehetőséget. Kifejezetten üdítő és emlékezetes pillanat maradt például a takarítónők dohányzós jelenete, ahol rövid időre lehetőségük volt pusztán létezni a játészóknak. Az előadás komoly állításokkal és megfejtésekkel szembesítette a nézőket, és tette mindezt nagyon hatásosan és látványosan, ugyanakkor keveset bízott a fantáziára és a mérlegelésre. Érződött az összes jeleneten a sok átbeszélgetett óra a függőségek kapcsán és a csoport nyitottsága a témával kapcsolatban, így valamennyi megfejtés a diákok sajátjának bizonyult. Ez azt jelenti, hogy Szebeni Zoltán kíváncsisággal és bizalommal fordult diákjai felé, ezt tükrözi az intenzív jelenlét és a játészók teljes odaadása.

GRIMASZK Színjátészó, 11-18 évesek: *Fehérlófia***Csoportvezető-rendező: Horváth-Kulik Szilvia**

A találkozó zárásaként egy, a korábbi előadásoktól teljesen különbözőt láttunk. A GRIMASZK Színjátészó csoportvezetőjének és a *Fehérlófia* rendezőjének, Horváth-Kulik Szilviának már csak a nagyon széles életkori skála miatt se lehetett egyszerű dolga, és be is igazolódott az a gyanú, hogy nem lehet egyformán érdekeltté tenni egy ilyen nagy létszámú és ilyen eltérő

életkorú tagokat számláló csapatot egy próbafolyamatban. Így aztán a résztvevők zöme statisztaként működött közre, igaz, ezt hatalmas koncentrációval és nagyon pontosan tették. A pontosság a változatos zenei- és ritmusbetétek miatt is kulcsfontosságú volt (**Vincze Virág** felelt a hangokért és az énekért, továbbá a képi világ megteremtésért). Színes textilekkel, fátylakkal jelentek meg a darab helyszínei, az egyes kompozíciók létrehozásának komplex koreográfiái voltak, melyeket harmonikusan, egymásra figyelve hozott létre a csoport. Nagy ereje volt a szimbolikus képeknek: Fehérlófia a szemünk láttára születik meg, és a fehér fátyol alól először egy kisfiú bukkan fel, akit később két idősebb színésztársa vált le a történet előrehaladásával. Mégis azt gondolom, érdemes lenne nagyobb teret adni a játzóknak és a személyesebb tartalmaknak is. A Fehérlófia ősi mítoszunk, így olyan kérdésekkel foglalkozik, melyek mindig is foglalkoztatták az emberiséget, legyen szó a felnőtté válásról, a félelmeinkről vagy a döntésekről. Valamennyi téma diákszínjászó csoportok számára releváns, az ezekről való diskurzus a formai megoldásokon túl a személyes élmények feldolgozására is lehetőséget ad.

A TALÁLKOZÓ DÍJAI

Zsúri: Sziládi Hajna, Tárnoki Márk

Arany minősítés

Csoportnév: Horváth Mihály Gimnázium 11/D

Csoportvezető-rendező: Szebeni Zoltán

Előadás címe: *Függő – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Ezüst minősítés

Csoportnév: Horváth Mihály Gimnázium 10/D

Előadás címe: *A Hét főbűn*

Csoportvezető-rendező: Halász-Szabó Judit

Csoportnév: Pygmalion Színpad – Szolnok – Széchenyi István Gimnázium 11. oszt.

Előadás címe: *Boriszék*

Csoportvezető-rendező: Polgár Kristóf és a diákok

Bronz minősítés

Csoportnév: Grimaszok

Előadás címe: *Fehérlófia*

Csoportvezető-rendező: Horváth-Kulik Szilvia

Különdíjak

- Rendezői különdíj: Polgár Kristóf és a diákok, Pygmalion Színpad – Szolnok – Széchenyi István Gimnázium 11. oszt., *Boriszék*
- Az eredeti zenei megoldásokért: Horváth Mihály Gimnázium 10/D, *A Hét főbűn*
- A részletgazdag színészi játékért: Horváth Mihály Gimnázium 10/D, *A Hét főbűn*,
- A képekben való gondolkodásért: Grimaszok, *Fehérlófia*, csoportvezető-rendező: Horváth-Kulik Szilvia
- Legjobb női alakítás: Szabó Luca, Horváth Mihály Gimnázium 11/D, *Függő*
- Legjobb férfi alakítás: Nagy Bálint Attila, Pygmalion Színpad – Szolnok – Széchenyi István Gimnázium 11.oszt., *Boriszék*

annektáló Sen Te-rokonság becuccolása. A módosított, ettől bizonytalan körvonalakkal bíró pátszínpadon a fekete egyenruhába bújtatott testek, az arcokat eltakaró kámzsák kísérteties háttérrel teremtenek a régi Kínában és/vagy a mai Magyarországon játszódó történet elé.

Szagrális és profán nem ütközik, hanem játékosan üldözi és kiegészíti egymást a Tadeusz Slobodzianek drámája nyomán készült, a **VLRAMI Színkör** által prezentált félórás *Borsógörgőtőben*. Demarcsek Zsuzsa profi szakember az ellenkező minőségek közötti híd megépítésében: tökéletes szereposztással és a részletek zavarba ejtő kidolgozottságával viszi színre ezt a bonyolult, mondókákkal, dalokkal, mindenholonnan összegereblyézett kulturális törmelékekkel megspékelt, valójában nagyon is ősi történetet. Kortárs moralitásjátékot látunk arról, hogy mi az, ami igazán fontos az emberi életben: a kezünkől minduntalan elguruló arany borsószemek keresgélése közben a szüleink iránti felelősségről, a szeretetről mint végtelenül könnyű és elviselhetetlenül nehéz teherről beszél a megrendítő záró képben kulmináló történet játékos, szemtelen, frivol hangon. A rítust megszüntetve őriz meg a misztériumszínpadok tagolására halkán rímelő térszerkezet. A minduntalan elszunnyadó Jézuska és a mindig tette kész pokolfajzat (**Ács Ramónának** az itt és a *La Bohème*-ben nyújtott alakítását díjaztuk) versengése a nagyra nőtt kisember lelkéért szellemes viadal. A beszélő kisborsó szerepében telitalálat **Hulvej Réka**, de a teljes szereposztás hibátlan: Demarcsek Zsuzsa inspiráló közeget teremtett, ahol mindenki, a nézőt is ideértve, otthonosan mozog.

Mendler Mónika a **Zsöllye Junior**ban három, csodálatos átalakulásokra képes fadobozzal és tizenhat telivér játzóval csodát művelt: a hat (!) iskolából verbuvált, ebben a felállásban először együtt dolgozó csapat Háy János huszonegy éve megjelent, de aktualitásából körömhégyinyit sem veszítő felnővéstörténetéből, *A bogyósgyümölcskertész fiából* dolgozott. Ezzel kell kezdeni: **Szilágyi Ábel** gumiarccú, hatalmas szemű, a kaotikus világra folyamatosan rácsodálkozni képes főszereplője egy az egyben a fiatal Háy János, de a meghökkentő külső hasonlóságot a mély átéltség és emberismeret emeli meg. Az apát játzó **Herczku Dániel** csöndes, nyugodt háttérország a fiú számára. Lehengerlő az az összjáték, amit a csoport a zsebkendőnyi színpadon művel: szélesre nyitnak egy időkaput, amin Jimi Hendrix pengetése meg a minden kompromisszumával együtt is áhított balatoni no-budget nyaralás egyenesen idepottyán a lábunk elé. Félreérthető lehet a szó, mégis valamiféle méltóság hatja át az előadást: életes tisztelgés ez egy, a játzók által közvetlenül nem ismert kor előtt, miközben minden gesztus, mondat és hangsúly a helyén van. Nem ülünk fel a trendi nosztalgiavonatra, de a vidéki magyar lét unásig ismert nyomorpornóját sem kell elviselnünk: a fiatalok a sok nevetés közepette is megmutatják, hogy az a magány és egyedüllét, ami ezt a fiút körbeöleli, itt és most is velünk van. Ha tudomást veszünk róla, ha nem.

A TALÁLKOZÓ DÍJAI

Zsúri: Fekete Anikó, Jászay Tamás

Arany minősítés

Csoportnév: Zsöllye Junior

Csoportvezető-rendező: Mendler Mónika

Előadás címe: *A bogyósgyümölcskertész fia – továbbjutott az Országos Diákszínházi Fesztiválra*

Csoportnév: VLRAMI Színkör
Előadás címe: *Borsógörgető*
Csoportvezető-rendező: Demarcsek Zsuzsa

Ezüst minősítés

Csoportnév: Vasvári Színkör
Előadás címe: *La bohème*
Csoportvezető-rendező: Kerekes Dorka

Csoportnév: Rivalda Színkör
Előadás címe: *Kerengők*
Csoportvezető-rendező: Vona Éva

Csoportnév: Zsöllye
Előadás címe: *Szecsúáni jólélek*
Csoportvezető-rendező: Mandler Mónika

Bronz minősítés

Csoportnév: Vasvári Színkör
Előadás címe: *Kartonpapa*
Csoportvezető-rendező: Tarné Pásztor Nikoletta

KÜLÖNDÍJAK

Pályaindító különdíj: Kerekes Dorka, Vasvári Színkör, *La bohème*
Legjobb férfi alakításért: Szilágyi Ábel, Zsöllye Junior, *A bogyósgyümölcskertész fia*
Legjobb női alakításért: Ács Ramóna, *Borsógörgető / La bohème*
Színészi különdíj: Herczku Dániel, Zsöllye Junior, *A bogyósgyümölcskertész fia*
Színészi különdíj: Hulvej Réka, VLRAMI Színkör, *Borsógörgető*
Színészi különdíj: Hajnal Virág Kinga, Zsöllye, *Szecsúáni jólélek*
Színészi különdíj: Hegyes Vilmos, Zsöllye, *Szecsúáni jólélek*
Kivételes összjátékért: Zsöllye Junior, *A bogyósgyümölcskertész fia*

Online régió, 2024

Tóth Zoltán

Az online „régióban” klasszikus stílusú diákszínházi előadások kaptak helyet, ahol a frontális nézőtér és a kész drámák feldolgozásai alkották a kiindulópontot. *A Revizor*, a *Szecsúáni jólélek* és a *Szent Péter esernyője* mellett egy kortárs dráma (*MaRó*) is szerepelt a repertoárban. Mind-egyik darab mély üzenetekkel és érzelmes pillanatokkal ajándékozta meg a nézőt, ugyanakkor a kényelmi állapotból csak kevés pillanat indította el az embert a létezését kereső állapotába. A rendezésekben észrevehető volt a részletekre irányuló figyelem és az autentikus atmoszféra megteremtésére való törekvés. Az ilyen irányú törekvések többször jól szolgálták a színpadi megjelenítést, de néha éppen ez szabott gátat a kreativitásnak. A színházi produkciók során a

diákok erős együttműködést mutattak. Érdekes lehetett a közös alkotófolyamat, a csoportvezető-rendezők moderáló tevékenysége annak érdekében, hogy a munka közös jelentéssé szerveződve váljon színpadi alkotássá.

PSG Színkör (Petőfi Sándor Gimnázium): *Revizor*

Csoportvezető-rendező: Flaskay Zsuzsanna

A csoport által bemutatott *Revizor* erős élmény volt. Gogol klasszikus művének klasszikusan éles megközelítése jelent meg a színpadon, teret engedve a játszóképeseknek. Észrevehető volt az „autentikus atmoszférára” való törekvés. A díszletek és a jelmezek igyekeztek hűen tükrözni az 1800-as évek orosz kisvárosának hangulatát. Persze ez a diákok által képzelt 19. század volt, így éles iróniát képezett a jelenben, egy olyan kirakatvilágot építve, ahol minden csak papírmásé.

A diákok játéka az egyes karakterek sokszínűsége és mélysége miatt figyelemre méltó volt: hitelesen jelenítették meg azokat az érzelmi hullámokat és drámai fordulatokat, amelyek a mű alapját adják. Ugyanakkor a jelenetek egymástól elzárt egységet képeztek, nem épültek egymást támasztva katartikus véggé. A főszereplők kiemelkedő teljesítményükkel érzelmileg és intellektuálisan is kapcsolatot tudtak teremteni a nézővel. A humor és a szatíra is jelen volt a produkcióban – a diákok ügyesen játszották ki a komikus helyzeteket, miközben mélyebb üzeneteket közvetítettek a hatalomról, a bürokráciáról, a korrupcióról.

Bár néhány technikai hiba előfordult, ezek nem váltak jelentőssé, mert az összhatás sokkal erősebb volt. A diákok elkötelezettsége példaértékű – mint megtudtuk, egy kis színpadi próbateremben tud dolgozni ez a nem kicsi csoport, és ez indokolta a koncepció néhol kényszerűen szűk, szorító térhasználatát is.

színPad – Szegedi Piarista Iskola Diákszínpada (Dugonics András Piarista Gimnázium):

Szent Péter esernyője

Csoportvezető-rendező: Keserű György

A diákok által bemutatott *Szent Péter esernyője* című előadás becsületos színpadi munka. Észrevehető volt a diákok elkötelezettsége és érzékenysége a mű iránt. A diákok kifejező játéka és az előadás vizuális megjelenése (fényhasználata) figyelemre méltó volt.

Igazi diákszínjátszó csoport: valakinek ez már a harmadik éve, míg mások csak idén léptek először színpadra. Ennek az érzete adott egy tiszta bájt, ugyanakkor erős különbségeket tudott létrehozni a játékban.

Az előadásban lírai és zenei elemei lényegesen hozzájárultak a mű hangulatához és jelentéséhez. Bár néhány – játékból fakadó – kisebb zavaró momentum előfordult az előadás során, az összhatás és az előadás ereje tisztán támasztotta alá az eredeti mű értékeit.

A C. tervet választók (Marosvásárhelyi Művészeti Főgimnázium): *MaRó*

Csoportvezető-rendező: Csaholczi Noémi

Az ellentétekre épülő előadás különleges lehetőséget kínált arra, hogy mélyebb megértést és párbeszédet teremtsen olyan társadalmi vagy történelmi kérdésekről, amelyek konfliktusosak és gyakran nagyon érzékenyek. Egy olyan előadás, amely a román és magyar ellentétekről szól, lehetőséget adhat a két kultúra közötti kölcsönös megértés előmozdítására és az előítéletek lebontására.

Az előadás arra törekedett, hogy bemutassa az ellentétek gyökereit, felfedje az előítéletek és sztereotípiák mögött rejlő valóságot, valamint elősegítse a párbeszédet és a kölcsönös megbecsülést. Ugyanakkor az egész létünk alapidimenzióját rakta idézőjelbe.

Az előadás lehetőséget kínált arra, hogy a részt vevő diákok és a nézők jobban megismerjék egymás kultúráját, történelmét és tapasztalatait, és azokat a tényezőket, amelyek az ellentéteket adták vagy táplálják. Ugyanakkor beleragadt a konfliktusokba és a problémaábrázolásba. Nagyon sok technikai és térszervezési nehézség is megjelent, melyek átgondolása fontos lehet a közeljövőben.

Az előadás útkeresés volt a diákoknak és nekünk, nézőknek is, az emberi kapcsolatok erősítése felé vezető út kezdetét is jelenthetné akár, ami hozzájárulhat egy jobb és közelebbi jövő kialakításához, de végig ott hordozta a predesztinált bukás állandó fájdalmát is.

Szecsúaniak (Szent Gellért Gimnázium): Szecsúáni jólélek

Csoportvezető-rendező: Széll Szilvia

A csoport által bemutatott *Szecsúáni jólélek* Brecht-hű megvalósítás volt, amelynek során a szöveg mély üzenetei és társadalomkritikája elevenedett meg. Az előadás egyértelműen megmutatta a diákok odaadását és elkötelezettségét a csoport, a színpad és a mű iránt. Az előadás hangulata és atmoszférája segítette a nézőknek elmerülni a történetben, miközben reflektált mai társadalmi kérdésekre is.

A tér- és eszközhasználat következetes módon szolgálta az előadást. Az előadás kiemelkedő értéke volt a zeneszerzés, illetve a zenei dramaturgia, mely **Olgyay Gábor** munkáját dicséri. Brecht olyan kérdéseket vet fel, mint a társadalmi igazságosság, az egyén felelőssége a közönség iránt, az erkölcsi kompromisszumok szükségessége egy kegyetlen világban. A Szecsúaniak csoport feldolgozása ezen alapvetések mentén fogalmaz az előadásban, de nem tudja úgy sűríteni és elmélyíteni a tartalmat, hogy megkapó tartalommal érjen.

AZ ONLINE RÉGIÓ DÍJAI

Zsúri: Tóth Zoltán

Arany minősítés

Csoportnév: PSG Színkör (Petőfi Sándor Gimnázium)

Előadás címe: *Revizor*

Csoportvezető-rendező: Flaskay Zsuzsanna

Ezüst minősítés

Csoportnév: színPad – Szegedi Piarista Iskola Diákszínpada (Dugonics András Piarista Gimnázium)

Előadás címe: *Szent Péter esernyője*

Csoportvezető-rendező: Keserű György

Csoportnév: A C. tervet választók (Marosvásárhelyi Művészeti Főgimnázium)

Előadás címe: *MaRó*

Csoportvezető-rendező: Csaholeczy Noémi

Csoportnév: Szecsúaniak (Szent Gellért Gimnázium)

Előadás címe: *Szecsúáni jólélek*

Csoportvezető-rendező: Széll Szilvia

Különdíjak

- Legjobb férfi alakítás: Tarján Barnabás, PSG Színpad – *Revizor*
- Csoportos különdíj a közös alkotói munkáért: PSG Színpad – *Revizor*, Petőfi Sándor Gimnázium

- Rendezői különdíj az ötletes megvalósításért: Széll Szilvia, Szecsuániak – Szent Gellért Gimnázium
- Zeneszerzői különdíj: Olgyay Gábor, Szecsuániak – Szent Gellért Gimnázium
- Merész témafelvetésért csoportos alkotói díj: A C. tervet választók, Marosvásárhelyi Művészeti Főgimnázium
- A színpadi fény és zenehasználat összhangjáért: színPad – Szegedi Piarista Iskola Diákszínpada, Dugonics András Piarista Gimnázium

VI. Országos Diákszínházi Fesztivál

A szekció

2024. május 31-június 1., Győr

Jászay Tamás

Comment: *A hisztérika*

Csoportvezető-rendező: Árvai Péter

Bodor Panna hasonló című darabja csupán keret a csapat számára, amit a ragyogó összhangban működő játszóknak szétfeszítenek és magukra húznak (egyéni hangvételt adaptációjukat díjjal ismertük el). Nem is tehetnének mást, hiszen az egyetlen fiú szereplő oldalán tizenkét lány tűnik fel: az árva nem-Janka mellett ők mind Jankák, aki(k)nek a fejébe belelátunk ebben a szűk órában. A diákszínházban megszokott nemi arányokat végre nem kényszernek, hanem lehetőségnek látom: a szilánkosra tört személyiség különböző arcait így lehet a leghatékonyabban színre vinni. Mielőtt valaki érfelvágósan nyomasztó produkcióra gondol, fontos leszögezni, hogy bár semmit nem könnyít el **Árvai Péter** szakszerű, minimalista, bónuszként igényes zenei válogatással fűszerezett rendezése, de üdvösen tág teret hagy az öniróniának, a könnyedségnek és a humornak. Aligha rendezői gondatlanság, hogy ápoltak és ápolók rengetegében néha mi magunk is elbizonytalanodunk, hogy éppen melyik szerepből beszél, aki megszólal. Tétova utalások vannak arra, hogy a jelen lévő közönség is aktív részese (lehetne) a játéknak, de a kezdeményezés csírájában elhal. Sebaj, a bonyolult terminusokkal teletűzdelt kórházi zárójelentést *A kis tigris boldog* című gyerekkönyvből felolvasni szívmengető és/vagy szívbe markoló telitalálat, és az előadás utáni beszélgetésen azt is megtudtam, hogy tényleg létezik hisztrionikus személyiségzavar.

Müsi 12.C: *Ájlávjú*

Csoportvezető-rendezők: Józsa Richárd, Szabó Zsolt

Magas színvonalon kivitelezett, ám számos színházi és pedagógiai kérdést felvető produkció ez: **Józsa Richárd** és **Szabó Zsolt** nagy létszámú, pécsi végzős csapatával az *Ájlávjú* című, itt-ott magyarországi kőszínházakban is feltűnő musicalt hozta Győrbe. Zenés mesterségvizsga ez, annak minden erényével és buktatójával együtt. A játszóknak együtt és külön-külön is meggyőzők (színészi különdíjakkal ismertük el **Konyári Lujzát**, **Martos Csengert** és **Cseh Boldizsárt**), és kétségkívül elsajátították a zenés műfaj alaplépéseit. Tempó, ritmus stimmel, a dalokat

eléneklük, a táncokat eltáncolják, a közönség pedig borítékolhatóan jól reagál a szellemes szövegekre és az elég jó humorú epizódokra. A fiatalok talán megtanulják majd, hogy az énekes zsáner akkor hat igazán, ha a játsszók a hallgatóságot beleszögezik a székbe: sokkal bátrabban, határozottabban kell „tolni” ezeket a számokat, ha azt akarjuk, hogy senki ne unatkozzon a nézőtéren. És akkor jöjjön egy újabb, de: ez az egész valahogy túlságosan jólvasalt és jólnevelt (idézet a darabból), miközben néhány pillanat erejéig felszikkrik az a jófajta csibészesség, ami alighanem a játsszók számára is meglepő irányokba lökhetne volna a csereszabatos férfi-női kapcsolatok útvesztőinek, mellék- és zsákutcáinak akkurátus előszámlálását. Az etüdoző építkezés eltakarja a tétova megismerkedéstől a lángoló szerelmen át az utolsó, temetői jelenetig óvatosan kifeszülő dramaturgiai ívet: a szigorú válogatás jót tett volna az anyagnak.

NNÁ – KIMI 11.: VRNSZ

Csoportvezető-rendező: Herold Eszter

Aki látta, sokáig emlékezni fog erre a nagyszerű előadásra, ami egészen másfajta intenciókkal és ambíciókkal készült, mint bármely más, Győrben látott produkció. A még csak nem is végzős Nemes Nagyos diákok bámulatos teljesítményt nyújtva adnak számot az iskola falai között zajló komoly szakmai munkáról: ének, tánc, beszéd, gondolat, mozdulat, minden ott és úgy, ahol és ahogy annak lennie kell, és korántsem csak középiskolás fokon. A rendezői díjjal elismert **Herold Eszter** igen határozott elképzeléssel vezeti diákjait García Lorca távoli világába, és sikerül is a bravúr: legyen bármilyen népszerű a spanyol szerző, a mi vidékünkön jó, ha szökőévente születik olyan produkció, ami a duendét nem csak olvasmányélménynek, hanem érezhető, szagolható, tapintható, egy szóval átélhető és átadható tapasztalatnak tekinti. Egytől egyig csodálatosak a fiatalok, akik odaadó figyelemmel hajtják végre a kívülálló számára veszélyesnek tetsző színpadi mutatványokat, közben pedig gesztusból, tekintetből, zenéből és néhány kellékből világot építenek. Főlényes erődemonstráció is ez, persze, de a játsszók ilyen szakmai tudás birtokában egyrészt megtehetik ezt, másrészt pedig lenyűgöző figyelni, ahogy menet közben dúsul, gazdagodik, növeszt újabb és újabb rétegeket az előadás. Mindig van mit és kit nézni, no meg hallgatni: **Ozsvald Damián**, **Szabó Szonja** és **Zsédely Zita** zeneszerzői tevékenysége díjat ért. És nem volt kérdés az sem, hogy a legjobb női és férfi főszereplő is innen kerül ki: **Czirok Laura** menyasszonya, Ozsvald Damián apaalakja egyaránt kiragyog a kórusból, melynek minden tagja említést érdemelne.

Kodály Mozgásos KM: Kreón

Csoportvezető-rendező: Gál Éva

Akarás és szándék nyilvánvalóan van, mégis némi hiányérzetet hagy a pécsi Kodályosok mozgásos különítményének *Antigoné*-parafrazisa, miközben látványos színpadi megoldásokból itt is akad néhány. A cím segít, amikor a nézők irányába feltétlenül ismertnek tételezett történetből a thébai királyt, Kreónt emeli a középpontba. Fehérre maszkolt, rasztahajú diktátorunk nem dróton, hanem leginkább botokon rángatja aláztatos alattvalóit. Barantalecke ez haladóknak némi capoeira beütéssel, és bár a méteres farudak végtelen számú játéklehetőséget rejtenek, a közreműködők ebből csak néhányat használnak ki, idővel óhatatlanul is önisméltésekbe bocsátkozva. Szép az, ahogy trónszék épül az erdőből, a pókkarú Kreón képe is ott ragad a retinán, a halott testvéreket is szépen lehet felemelni a rudak segítségével, és így tovább. A kevés elhangzó szöveg viszont gyakran sajnos nem érthető, a Szophoklész textusából és mai vagy tegnapi popszámokból mixelt karénekek pedig óhatatlanul komikus hatást keltenek. Mint a

beszélgetésen kiderül, ez amúgy szándék is volt: az élet megy tovább akkor is, amikor egy jófajta görög tragédiához méltó módon halottak hevernek szerte a színpadon.

Kodály Dramateam: *Anyád napja*

Csoportvezető-rendezők: Balla István, Farkas Atilla

Már helyben voltak olyan hangok, melyek szóvá tették a nem papírforma szerinti díjazást, de a zsűri büszkén vállalja döntését: a **Balla István** és **Farkas Atilla** rendezte *Anyád napja* az A szekció legjobb előadása. A személyesség a színház egyik legfontosabb erénye: levetett és reciklált történetek helyett érdemes olykor magunkban keresgélni és magunkból építkezni, de ahhoz persze olyan minőségű önismeretre és érzékeny külső kontrollra van szükség, mint amit itt tapasztalhattunk. A színpadon álló hét lány anyák és lányok alighanem örök dilemmáit fogalmazza picit sírós, de többnyire nevetős etűdökbe. Ez még így magában akár vékonykának is hangozhat, pedig nem az: a jelenetek egytől egyig komoly lélektani tudásról és jófajta színházi érzékről tanúskodnak. Van itt szürreális tehetségkutató verseny faarccal előadott, zavarba ejtő miniprodukciókkal, bizarr anyalicit a saját gyerek tökéletességéről, a nem kívánt terhesség bejelentése és annak egyáltalán nem várt fogadtatása, és mind közül az, ami leginkább megragad: egy először felnőttfejjel egymással találkozó anya és lánya randevúja. A fináléhoz közeledve a lányok az édesanyjuknak írt leveleket osztják meg velünk és egymással. Mint a csapattal folytatott beszélgetésből kiderült, ezek valóban saját levelek, amelyek azért is hangozhatnak el, mellőzve a giccsnek vagy a pátosznak még az árnyékát is, mert az előadás olyan műveleti területnek bizonyul, ahol a közreműködők bátran megtehetnek és kimondhatnak bármit, hiszen az elsőtől az utolsó pillanatig tökéletes biztonságban vannak.

Játsszma Stúdió: *FDH (Fontos Dolgok Halma)*

Csoportvezető-rendező: Szabó Róbert Endre, mozgás: Ostyola Zsuzsanna

Janne Teller villámgyors karriert befutott ifjúsági regénye, a *Semmi* sok-sok diákszínjátszónak kedves alapanyag, ami ezúttal szombathelyi színeket kapott. Vagyis kaphatott volna, de éppen ezt, az egyéni ízt hiányoltuk **Szabó Róbert Endre** rendezéséből, ami némileg önismétlő módon, a szükséges dinamika nélkül menetel végig a Pierre Anton provokálta eredeti értékfelhalmozáson. Vannak itt jó ötletek: a kék létrára száműzött fiú amolyan oszloptalan Simeonként osztja az észet a színe előtt egy sorban felsorakozó osztálytársaknak. **Ostyola Zsuzsanna** visszafogott koreográfiája igyekszik megmozgatni az ürességében is némileg következtlenül használt teret. Furcsa, nem reflektált kerettörténetet kap a sztori: mintha az osztályközösség tagjai valamiféle önfejlesztő terápiás csoporthoz tartoznának, ami azzal szórakoztatja (?) önmagát, hogy különböző halálnemeket imitálva indítja foglalkozásait. A rövid replikák, csonka mondatok kissé tompán konganak, olykor a szolgálai szövegfelmondás érzését keltve a nézőben. A csapat jól érezte, hogy egy olyan történetben, ahol gyerekkoporsótól levágott kutyafejig mindenféle antiszínházi finomság feltűnik, meg kell találni az absztrakció megfelelő formáját: az, hogy a legértékesebb tárgyuktól megszabaduló csapattagok egy-egy ruhadarabjukat áldozzák fel, hogy végül szinte uniformisban álljanak előttünk, jó ötlet, mégis a kiszámíthatóság felé lök.

HMG 11.D: *Függő*

Csoportvezető-rendező: Szebeni Zoltán

Értem és elfogadom, ha valakinél a szentesi *Függő* kiveri a biztosítékot, mégis úgy vélem, hogy a kreatív közösségi alkotás csoportos különdíjával, illetve két színészi különdíjjal

(**Veszelo**szki Lilla és **Maczelka Barnabás**) elismert produkció ragyogó finálénak bizonyult. A nagymúltú drámatagozat legszebb hagyományait eleveníti fel **Szebeni Zoltán**, mint kiderült, előadásról előadásra változó-alakuló rendezése, ami kíméletlen precizitással és az abszurdal kacsingató humorérzéssel számlálja elő hétköznapi függőségeinket. Teszi mindezt egy, az anonim függők számára és részvételével rendezett gálaműsor fikciós keretében, ahol a vallási fanatikustól a megrögzött hazudozón át a párkapcsolatfüggőig mindenki elé görbe tükröt tart a játszó népes csapata. Olcsó megoldás volna az ujjfelemelés esetismertetés: lássátok feleim és borzadjatok, lám, ilyen egy kleptomániás! Nem, az előadás minden etűdje szigorúan színházból fogalmaz, miközben jól érzékelhetően ott van a mögöttes tudás is: ezek a fiatalok tudják, hogy miről beszélnek és miért játszanak. Ritmusjátékoktól kórusszínházig, bohócszámtól stand upig terjed a skála, és a játszó mindben szerethető magabiztossággal vannak jelen. A bennem szunnyadó őscinikust persze arcul csapja Pál apostol szeretethimnuszának elhangzása, de azonnal megadom magam: egyszerűen szépséges és tökéletesen időzített a színházi pillanat. És azzal sem fogok, mert nem akarok vitatkozni, amit az előadás elhúzódozó fináléja sugall: nincs fontosabb a szeretetnél.

A VI. ODF A szekciójának díjai

Zsűri: Mentés Júlia, Jászay Tamás

Legjobb előadás

Csoportnév: **Kodály Dramteam**

Csoportvezető-rendező: Balla István, Farkas Atilla

Előadás címe: *Anyád napja*

Legjobb női alakítás: Czifra Laura – NNÁ/KIMI11, VRNSZ

Legjobb férfi alakítás: Ozsvald Damián – NNÁ/KIMI 11, VRNSZ

Rendezői különdíj: Herold Eszter – NNÁ/KIMI 11, VRNSZ

Színészi különdíjak

- Maczelka Barnabás – HMG 11.D, Függő
- Veszelo
szki Lilla – HMG 11.D, Függő
- Cseh Boldizsár – MŰSZI 12.C, ÁJLÁVJÚ
- Martos Csenger – MŰSZI 12.C, ÁJLÁVJÚ
- Konyári Lujza – MŰSZI 12.C, ÁJLÁVJÚ

Egyéni különdíj

- Zeneszerzői különdíj: Ozsvald Damián, Szabó Szonja, Zsédely Zita – NNÁ/KIMI 11, VRNSZ

Csoportos különdíjak

- A személyes hangvételű adaptációért: Comment, *A hisztérika*, csoportvezető-rendező: Árvai Péter
- Különdíj a kreatív közösségi alkotásért: HMG11.D, Függő, csoportvezető-rendező: Szebeni Zoltán

VI. Országos Diákszínházi Fesztivál

B szekció

2024. május 31-június 1., Győr

Kaposi László

Lovassy Színpad: *Üzenetek a palackból*

Csoportvezető-rendező: Fürj Katalin

Lassan indulunk... Döcögősen. Nézőként megértjük és értékeljük is, hogy látható igyekezettel nem csak sémát kínálnak, nem „élire vasalt figurát” kapunk: plasztikus lesz Theodor diák karaktere, már csak azért is, mert hárman jelenítik meg. Persze értjük, nem lehet rövid a darab képzeletbeli világának felépítése, hiszen E. T. A. Hoffmann *Az arany virágcserep* című kisregényét és még ráadásul a történelmi kort is fel akarják tenni. Ehhez bőségesen adagolja a csoport az információt: történelmi „képeskönyvet” kapunk vásári képmutató stílusban, helyenként élvezetes pillanatokkal, de akkor is érezhető mögötte a didaktikai szándék: igen, ahhoz, kedves nézők, hogy jobban megértsétek az előadást, többet kell tudnotok a korról, és most el is mondjuk nektek mindazt, amit tudnotok kell.

Mindez és a „vizsgadrukk”, némi szorongás, izgalom eredményezi azt, hogy az előadás első felében még nem az a laza, a résztvevők tudását, ötleteit, improvizációs gyakorlatait, az általuk kitermelt anyagot visszaadó színes diákszínházi előadás jön létre, mint ami később lesz belőle (mert az lesz belőle). Itt még feszengős, kifelé beszélős, megmutatom inkább, mert még nem élem... Ebből indulunk el. Később mintha a csoport felszabadulna, egyre színesebb lesz a játék, láthatóan jobban érzik magukat benne... És mi, nézők is ezt tesszük: megdolgoztak értünk, a figyelmünkért, a bizalmunkért – most már vihetnek bennünket akár meglepő megoldások felé is. Visznek is.

És az előadás így sokkal inkább értéké válik: jóval többet hoz, mint amit az első pillanataiban ígért vagy ígérni mert.

Club Színház-BarbekYou csoport: *Tiszazug*

Csoportvezető-rendező: Halász Tibor

A nagy kérdés: van egy ismert történet (világszerte az volt, a maga korában nagyot futott, messzire eljutott a híre – még a New York Times is írt róla), a tiszazugi arzén mérgezés-sorozat. Több falu volt érintett ezen a tájékon, egyes források szerint akadt itt 40-50 halott, mások szerint 300 körüli az áldozatok száma. A háborúból hazatért hadirokkant férj, vagy a férj, aki el sem ment, de verte a feleségét, vagy nem verte, de örökölhető pénze volt, még gyerek is volt az áldozatok között, öreg, beteg rokon szép számmal lehetett, akit az asszonyok a légyirtóból kioldott arzénnel segítettek át egy másik tartományba. Mit tud ehhez a szörnyűséges történethez adni napjainkban egy diákszínház, azon kívül, hogy dramatikus formák segítségével elmeséli a sztorit, amit már sokan elmondtak (és amiről mégis kevesebben tudnak, mint kéne)? És ott van Háy Gyula darabja is...

A gödöllői Club Színpad BarbekYou csoportjának előadása remek térhasználatával a méreteiben kis színházi térben, kevés mozgással, kis váltásokkal tudott új helyszíneket teremteni. Állandó effektként használtak egy vizuális, egyben akusztikus hatást: folyadék csöpög színes tartályokból végig a darab során: a monoton zaj kínzási módszernek is bevált már, de itt fontosabb az

utalás arra, hogy apránként kerül be a méreg a szervezetbe (a gyakorlottabb, ügyesebb gyilkosok így csinálták), de utalhatna az infúzióra is, aminek beadása mégis csak az élet védelmében történik. A színpad többnyire kissé alulvilágított, ami eleinte hozzájárult az atmoszféra teremtéséhez, később már nem annyira, dramaturgiai funkciója nem volt, cserébe nehezen vagy néha rosszul láthatóvá tette a szereplőket – akár „ki is kapcsolhatja” a nézők egy részét, másoknál a koncentrációs szint növelésére készíthet – kétélű eszköz. Nagy az igyekezet arra, hogy feszesen, pontosan dolgozzanak a játszóknak, ez érezhető volt. Ezen a napon mintha túl nagy teher lett volna a szereplőkön: a bábának, a történet mozgatójának volt a legtöbb bűne és szereplőként a legtöbb szövege, nála éreztem azt, hogy ennyi súlyos szöveg elmondása (ezen a napon) túlméretes feladattá vált. A csendőr figurája a cselekmény másik mozgatója: itt a szereplő sokkal több rendezői segítséget kapott. míg a baba főként monologizál, a csendőrnek jelenetei, akciói, dialógusai, mozgásai vannak.

Válasz magamnak a nyitó kérdésre (mit kaptam a sztori mellett): a színpadképet mindenképpen viszem magammal, az atmoszféra is hatott, megmarad (már ez is elég lenne), és ott a csendőr figurája, az ő drámája, aki rájön, hogy a szerelme is a gyilkosok között van...

Ady 12.D: Részegek

Csoportvezető-rendező: Gelányi Bence

Rengeteg nagy és erős kifejezés hangzik el a színpadon, és többnyire úgy, hogy nincs hozzá olyan szituáció, ami elbírná ezeket a súlyokat, ezeket a nagy szavakat. A „nincs halál”-al kezdünk, és a végén Jézus Krisztusig jutunk, nem állítom, hogy egyenes utakon.

Az ismétlés állandóan alkalmazott eszköze az előadásnak. Nagyjából a második esettől már unalmas is: bosszantóan sokszor mondják ugyanazt, és mivel valamit csak kellene kezdeni az ismételt szövegekkel, ezért gyakran hangerőben vagy éppen intenzitásban pakolnak rá. Ettől igazabbá nem válik semmi, de még erősebbé sem.

Sokan játszanak az előadásban, jellemzően szép fiatalok a csoport tagjai, 14-en vannak és valamiért összekeverhetően hasonlítanak is egymásra. Persze nem a fizikai adottságokon múlott, az előadás hozta őket hasonló helyzetekbe – nem mindegyiküket különböztették meg a figurák és az akciók, „nem lett arcuk”. Az, hogy tehetségesek a szereplők, persze érezhető volt. Az Ady Gimnázium hagyományosan kiváló képző intézmény: a drámásai közül sokan lettek színészek. Feltehetőleg nem lesz ez másképp a *Részegek* c. előadásban játszó fiatalok egy részével sem.

A karakterek vissza-visszatérnek a darabban: ugyanaz a név biztos, hogy ismét említésre kerül. Egyes pontokon emlékeztet ettől az előadás szerkezete a *Körtánra*, Arthur Schnitzler drámájára (aztán igazából mégsem).

A szöveg Ivan Viripajev darabjából származik: játszották több színház is.

Az előadás elején egy részeg nő ébred rémülten (hol van, mi van, mit tett vagy mit tettek vele?), bejön egy fickó, aki egy filmfesztivál igazgatójának vallja magát. Miért pont annak, nem derül ki. Idéznek egy filmből mondatokat, mindig az egyik szereplő, a másiknak fogalma sincs arról, hogy mi ez a film. De, aki idéz, maga sem tudja, hogy miről szólt a film. És ez a motívum is visszatér a későbbiekben...

A darabban elvileg mindenki részeg. A csoport (a rendező?) azt találta ki, hogy a részegeket úgy jelenítik meg, hogy erre nem pakolnak rá, nem élnek a színpadi „részegklisékkel”. A klisék elkerülésére irányuló szándék mindenképpen dicséretes, de a nézők között persze lesznek olyanok, akiknek az, hogy itt mindenki részeg, végig nem esik le: csak azoknál a jeleneteknél fognak gyanakodni, ahol valóban isznak a színpadon. Ott talán nem lenne kérdés – de egyébként ott is az volt: egy nagyon hosszan játszott jelenetben minden előzmény nélkül egyszer csak

elkezd nagyon furcsákat mondani az egyik szereplő, a többiek pedig ezt komolyan veszik... Hirtelen az abszurd kialakulásánál: a kezdeteinél vagyunk. Más darabokkal nem álltunk meg itt, mentünk már tovább is...

Ifjú Morbid Színpad: *Hova megyünk? Miért pont erre?*

Csoportvezető-rendező: Rácz Annamária

A legerősebb emlékeim az előadásról: jópofa árnyjátékos tanácskozást tartanak az istenek egy prototípus földre küldése előtt. Valamiféle kísérlet ez, át kell mennie majd több próbatételen (a három máskor bejött már, itt is jó szám lesz). Az isteni ügyintézők között viták vannak: rokonszenves hivatalparódiát kapunk – markánsan megrajzolt karakterekkel, vicces szövegekkel (nagy nevetésekkel, amikor például az istenek közül valaki „istenes” szöveget mond, és teszi ezt angolul). Aztán már hosszú ez a nyitány, hosszabb, mint amennyire szellemes. Azt keresem, hogy miért kell még mindig árnyékot nézmem, amikor lehetne helyette embereket is. (Semmi bajom az árnyjátékkal mint műfajjal, elképesztően sok lehetőséget kínál, de itt jobbra csak a világszintek elválasztását szolgálja. És azért lesz hosszú, mert meg akarják magyarázni, hogy miért azt fogjuk látni, amit: előkészítenek, és még csak nem is kontextust építenek, az csak majd utána kezdődik. Tudom, nem volt annyi, de nekem kb. negyedórának tűnt – az előadás 40 percéből.)

Az árnyjáték végén átkanyarodnak egy újabb történetszállra, és lesz az igazi keret (vagy még ez sem? hát nem): valahogy visszakerül egy lélek az istenekhez az emberek világából, az egyik isten nagyon is kíváncsi rá, hogy mi van lent, s lemegy vele. (Fiú az emberektől, lány az istenektől.)

Arra határozottan emlékszem, hogy jön a váltás, lekerülünk az emberek világába – ezzel nagyjából a nullához jutunk vissza. Nézőpontot kaptunk az eddigiekkel, kontextust nem. Jön néhány jelenet, egy részük párhuzamosan. Nos, ezekből kevés maradt meg, címszavak a jegyzeteimben: család, óvoda, gyerek a boltban, kerékpározni tanulunk, iskola – és leginkább a „színháztechnikai” problémák: befejezetlen a jelenet, vagy osztott térrel dolgoznak, de igazából nem használják szimultán a színpadot, álldogálnak hosszan a várakozó jelenet szereplői tablóban, a saját hangerejük felett sokáig kiabáló színjátszók, helyenként esetleges a szöveg, még kicsiszolt, rögzíthető imprónak sem tűnik.

És még egy markáns emlék (kiszorít mást is, sokkal nagyobb teret foglal el, mint kéne): időnként bejön egy furcsán működő, öntörvényűnek tűnő narrátor (egy lány), aki néhol nem is narrál, csak csinál valamit, egy „magánszámot”, kitölti a két jelenet közötti szünetet, és akin a győri Vaskakas kamaratermének nézőterén néhányan nevetnek (egy valaki iszonyatosan hangosan). Mivel ezek a villanások (köztesek) nem kapcsolódtak az előtte vagy utána történetekhez, egyes pillanatai a darab már kialakuló szerkezetében nem voltak értelmezhetők. Önmagukban meg eléggé érdekesek nem voltak.

Sok alapruhás szereplő, időnként fegyelmezetten, gyorsan kivonulnak, hogy visszajöhessenek. És ez is erős emlék az előadásról (nagyon is erős!): fesztelennek tűnik a szereplők színpadi létezés. Az előadás mint keret, amiben *természetes a jelenlét*. Ez mindenképpen nagy eredmény: ha nem társulna mással, akkor persze nem biztos, hogy színházi érték lesz, bár éppen a színházi munka hatására jön létre. És lehet, hogy fontosabb is, mint az előadás. De a kecskeméti előadásában társul színházi értékkel, vannak egészen szép pillanatok: érdekes, hogy kicsiben hoznak nagyot (két ember nézi egymást).

Többször is bejön egy dal – tetszik, de időnként megcsúszik, jön a nem szándékolt, rögtönzött „szólambontás”, kínos másodpercek, ami nézőként minimum kizökkent.

A keretjáték nem csak a végén jön vissza, hanem pár pillanatra jelenetek közben is... Remek elemelések, hogy ne feledkezzünk meg róla: ott vannak felettünk azok, akik bár nem ismernek minket, de döntenek rólunk. Döntenek felettünk.

ZIG KIMI 12.: *Az álomkirály meg a lányka (szürreális ámokfutás)*

Csoportvezető-rendező: Lukács Ákos Gyula

Az Álomkirály (valamiért) a nézők közül, pontosabban a nézőtér mellől-felől megy a színpadra... Egy szökevény álmat kell visszaszereznie. Akivel dolgozunk van, annak neve is van: Kovács Ariadné (a maga fonalával). Az ő történetében vagyunk. Sakkozunk az álomkirállyal. Ott a tábla, egymással szemben fekete-fehér, de mindegyiknek csak egy-egy bábuja van. Megtudjuk, hogy ha az álmokat meg akarjuk érteni, akkor vissza kell menni a kezdetekhez... Hogyan ölt emberi alakot a szorongás? Fejezeteket kapunk „hősünk” életéből: például a szülőhöz (anyához) való viszonyáról, a párkapcsolatából, munkahely, barátok, művészetekkel való kapcsolat kerül elő... Az egész mögött ott vannak a legnagyobb kérdések, mint „ki vagyok én?”, vagy „van-e isten?” („van, de nem kell”, mondja egy felpörgetés után hirtelen megállított kórusból egy szereplő, erős hatású pillanat, nagy poén lett belőle). És hosszú az út, megyünk tovább a rémálmok, a hit, a hipnózis stb. felé.

Közben az álomkirályt játszó lány eltűnik időnként, csoportos szereplő lesz belőle is. Aztán mégsem...

A csoportos a leginkább jellemző a ZIG KIMI 12 darabjára, *Az álomkirály meg a lányka* címen játszott „szürreális ámokfutásra” (ezt a csoport adja műfaji meghatározásként): kórusmozgások és kórusmegszólalások dominálnak, még akkor is, ha a mondatok vagy a gesztusok egyenként és egymás után jönnek: együtt adnak ki valamit. Ezen az előadáson kár is lenne az egyéni hangokat számonkérni, egyszerűen nem arról szólt a csoport és a velük dolgozó művészetpedagógusok munkája. A kórus (a jó kórushoz elsőként közösség kell) viszont magas szinten működik, ereje van. Meglehet, hogy az egyenként és hosszabban, nem csak villanásokban, nem szerepfűzében, hanem szerepépítésben, távlatokban megmutatkozás vágya is ott van a játszóknak némelyikében, de ahhoz másik darab kell. És nem kizárt, hogy másik csoport is. Ezt a pontosan felrakott játékot csak szétszedte volna minden olyan próbálkozás, ami a csoport helyett az egyénnek adott volna nagyobb teret. Ezt a színpadi közösségi létezést meg lehet élni sikerként – és meg is kéne! A miskolci „zigesek” csoportos színpadi létezése hatásos volt, számomra a Győrben általam látott előadások közül – ebben a megközelítésben – messze a legerősebb.

A2/észkiárat: *Fanat!k*

Csoportvezető-rendező: Szabó Márk József

Adott egy darab, ráadásul éppen elég jó darab: Slawomir Mrożek *Szerenád* című műve. A rendező ehhez keresi-szedi össze a csapatot: olyanokat hív, akik a várakozásai szerint alkalmasak lesznek az egyes szerepekre. Ebben semmi önzőség nincs, és végül is a színházi világ fele így, produkcióra szerveződik, miért ne lehetne ez működőképes megoldás a diákszínháznál is? Igen, létrejön egy közös produktum, egy előadás, de akiket hívott a rendező, azoknak a próbákon, a szerepen, a színjátékon keresztül egyfajta önkiteljesítésre lesz lehetőségük. Szabó Márk József drámatanár-rendező gondolataiban ott lehetett mindkettő: igen, ő alkalmas a szerepre, és neki jót tehet a színház, adhat annyit, amivel megéri benne lenni. Vagy akár jóval többet is! Roppant korrekt üzleti viszonyoknak tűnik: nincs benne a szolgálat túlhangsúlyozása (az iskoláé, a csoporté, az előadásé), ami egyébként alapesztusa sok diákszínházi csoport létének.

Nem kizárt, hogy túlvállalás volt ez az adaptáció: egy kisebb méretű feladattal jobb esélyekkel küzdött volna a csoport (dramaturg-rendező és a játsszó személyek egyaránt).¹

(Lapunk 33-34. oldalán elismerő mondatok olvashatók a csoportnak az Észak-Alföldi Regionális Diákszínjátszó Találkozón, május 18-án tartott előadásáról. E sorok szerzője a 2024. június 1-i, győri előadást látta az Országos Diákszínházi Fesztiválon.)

Megjegyzés: a B szekció zsűrije kiváló munkát végzett. Két remek színházi ember, akik maguk is diákszínjátszók voltak – egy színész és egy rendező – beszélgetett a csoportok tagjaival. Jó volt hallgatni őket.

A VI. ODF B szekciójának díjai

Zsűri: Sodró Eliza, Tarnóczi Jakab

Legjobb előadás

Csoportnév: **Ifjú Morbid Színpad**

Előadás címe: *Hova megyünk? Miért pont erre?*

Csoportvezető-rendező: Rác Annamária

Legjobb női alakítás: Eigner Panna – ADY 12.D, *Részegek*

Legjobb férfi alakítás: Szegvári Ákos – ADY 12.D, *Részegek*

Rendezői különdíj: Szabó Márk József – A2/észkiárat, *Fanat!k*

Színészi különdíjak

- Gyulai András – Club Színház-BarbekYou, *Tiszazug*
- Kürtösi Adél – Ifjú Morbid Színpad, *Hova megyünk? Miért pont erre?*

Partner különdíj:

- Fonyó Ábel – Schubert Bálint – A2/észkiárat, *Fanat!k*
- Dombóvári Zoé – Nagy Angéla – Club Színház-BarbekYou, *Tiszazug*

Színházcsináló – csoportos különdíj: Lovassy Színpad, *Üzenet a palackból*, csoportvezető-rendező: Fürj Katalin

Nemzeti
Kulturális
Alap

¹ A magyar diákszínjátszás egyik nagy sikerű produkciója volt valamikor 2007 környékén *A bogósgyümölcsker-tész fia* a pécsi Escargo Hajója Színházi és Nevelési Szövetkezet előadásában, Tóth Zoltán rendezésében. Nem kellett hozzá csoport, három szereplő bőven elég volt. Sok más értéke mellett említésre érdemes, hogy igazi megtartó ereje volt ennek az előadásnak: akik benne voltak, azok (sokáig) maradtak is színház, a dráma és/vagy ezek tanítása, esetleg szervezése terén: Bechtel Judit, Komlóczy Zoltán, Tölgyfa Gergely.